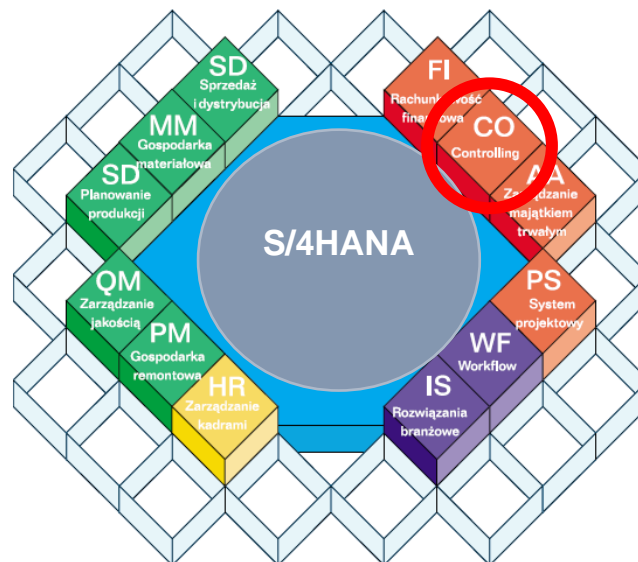

Kontroling w SAP S/4HANA

Controlling (CO)

Ćwiczenia: CO1

Wprowadzenie do pracy w systemie SAP S/4HANA w module CO

AGENDA:

- 1. Opis obszarów controllingu: CO-OM, CO-PCA, CO-PA, CO-PC –
Poruszanie się po drzewie podkatalogu „Controlling”**
 - 2. Przedstaw hierarchię standardową (Standard Hierarchy) dla jednostki organizacyjnej 1000 (Niemcy) w obszarze kosztów (Cost Center)**
 - 3. Przedstaw hierarchię standardową (Standard Hierarchy) dla jednostki organizacyjnej 1000 (Niemcy) w obszarze zysków (Profit Center)**
 - 4. Ustawienie parametrów bieżących użytkownika w systemie informacyjnym controllingu - raportowanie**
 - 5. Przegląd kalkulacji kosztów na wybranym materiale (wyrobie)**
-

1. Opis obszarów controllingu: CO-OM, CO-PCA, CO-PA, CO-PC – Poruszanie się po drzewie podkatalogu „Controlling”

Wprowadzenie

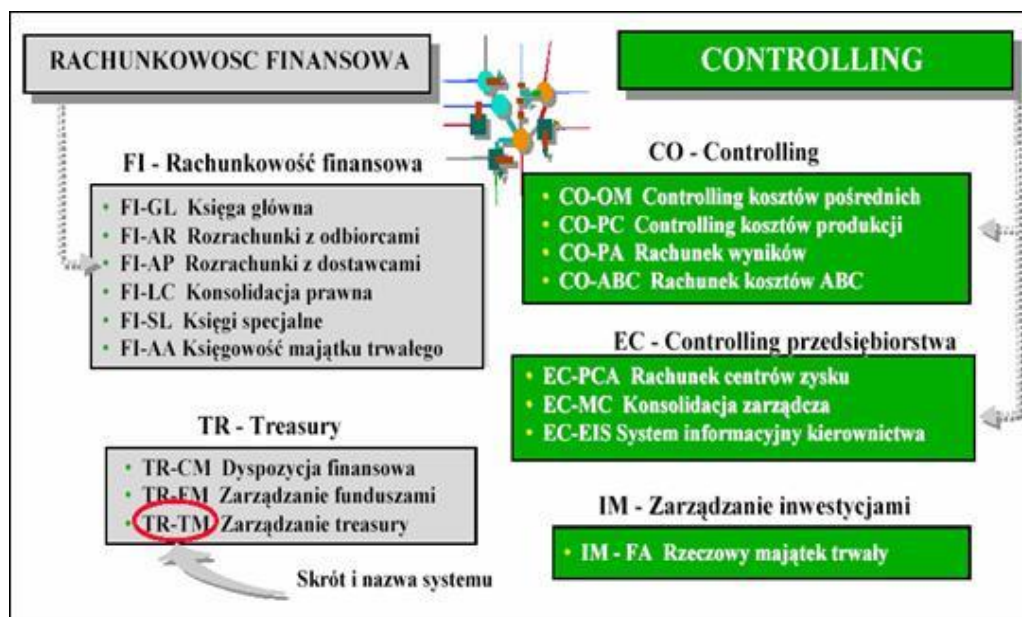
DEFINICJE

Kontrolling:

- służy koordynacji, kontroli i optymalizacji realizowanych procesów gospodarczych w przedsiębiorstwie [SAP].
- narzędzie wspierające podejmowanie decyzji w przedsiębiorstwie [SAP].
- (1) przygotowaniem i oddaniem do dyspozycji kadry kierowniczej przedsiębiorstwa metod, technik, instrumentów, modeli, schematów interpretacyjnych oraz (2) informacji zasilających planowanie i nadzorowanie procesów realizacji planów, a także (3) koordynowanie przebiegu realnych procesów społeczno-materialnych [Błoch].

W systemie **SAP ERP** wyróżniamy następujące obszary controllingu:

- CO-PCA – Profit Center Accounting (**Rachunek Centrów Zysku**)
- CO-PA – Profitability Analysis (Analiza rentowności) – (**Analiza segmentów rynku**)
- CO-PC – Product Cost Controlling (**Analiza kosztów produkcji**)
- CO-OM – Overhead Management (**Koszty pośrednie**)

Rysunek. Integracja obszarów finansowych i kontrolingowych.

ćwiczenie 1a

Wskaż transakcje „wyświetlanie MPK” (miejsce powstawania kosztów) oraz „przeksięgowanie pozycji pojedynczych kosztów”. Proszę dopisać ścieżkę.

- Wyświetlanie “MPK” (**Display Cost Center**)

Ścieżka dostępu: **Accounting/ Controlling/ Cost Center Accounting/Master Data...**

..... **/Display**

- „przeksięgowanie pozycji pojedynczych kosztów” (**Repost Line Items**)

Ścieżka dostępu: **Accounting/ Controlling/ Cost Center Accounting/ Actual Postings...**

..... **/Enter**

ćwiczenie 1b

Wskaż określone podkatalogi w nawiązaniu do poszczególnych obszarów controllingu.

- **CO-OM**: koszty pośrednie
 - 1) **Cost Element Accounting** - CO-CEL
 - 2) **Cost Center Accounting** - CO-CCA
 - 3) **Internal Orders** - CO-OPA

Ścieżka dostępu: **Accounting/ Controlling/ ...**

.....

- **CO-PCA** : Rachunek centrów zysku (**Profit Center Accounting**)

Ścieżka dostępu: **Accounting/ Controlling/ Profit Center Accounting/...**

.....

- **CO-PA** – Analiza rentowności (**Profitability Analysis**)

Ścieżka dostępu: **Accounting/ Controlling/ Profitability Analysis...**

.....

- **CO-PC** – Analiza kosztów produkcji (**Product Cost Controlling**)

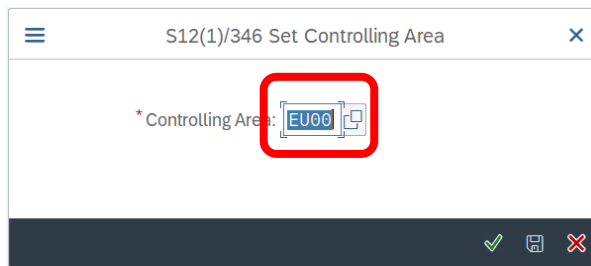
Ścieżka dostępu: **Accounting/ Controlling/ Product Cost Controlling...**

.....

koniec

2. Przedstaw hierarchię standardową (Standard Hierarchy) dla jednostki organizacyjnej 1000 (Niemcy) w obszarze kosztów (Cost Center)

UWAGA: poprzez transakcję **OKKS** ustaw obszar kontrolingowy na **EU00**!

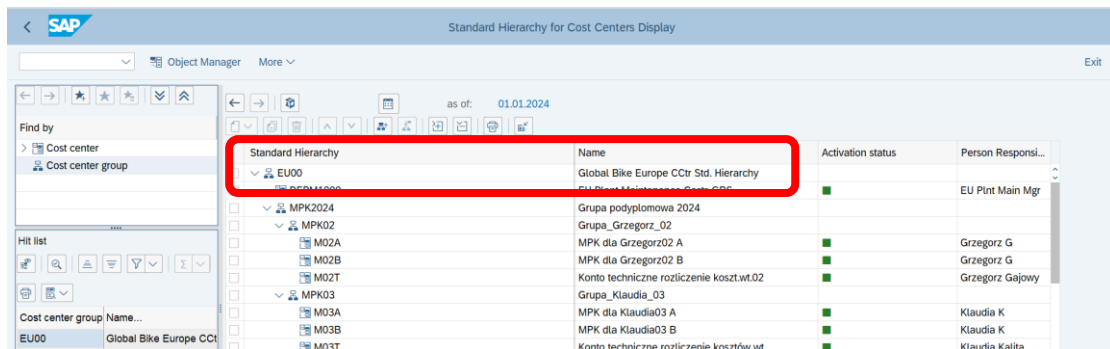

ćwiczenie 2a

Podaj szczegóły struktury organizacyjnej dla obszaru „Technical Area”.

Ścieżka dostępu: **Accounting/ Controlling/ Cost Center Accounting/ Master Data/ Standard Hierarchy/ Display** – transakcja **OKENN**

- Wprowadź kod “Controlling area” (Obszar rach. kosztów): **EU00**
- W celu poszerzenia ekranu hierarchii kliknij przycisk “**Details...**” (Szczegóły)
- Wybierz z drzewa organizacyjnego jednostkę organizacyjną (*Cost Center Group*): Germany (EU00)

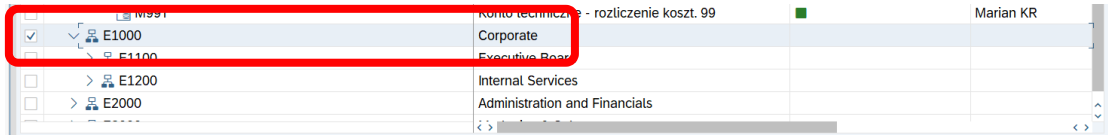
- Podaj szczegółowa strukturę organizacyjną dla wybranego obszaru grupy MPK (np. EU00) uzupełniając poniższą tabelę:

KOD gałęzi hierarchii	Pełna nazwa
EU00	Global Bike Europe....

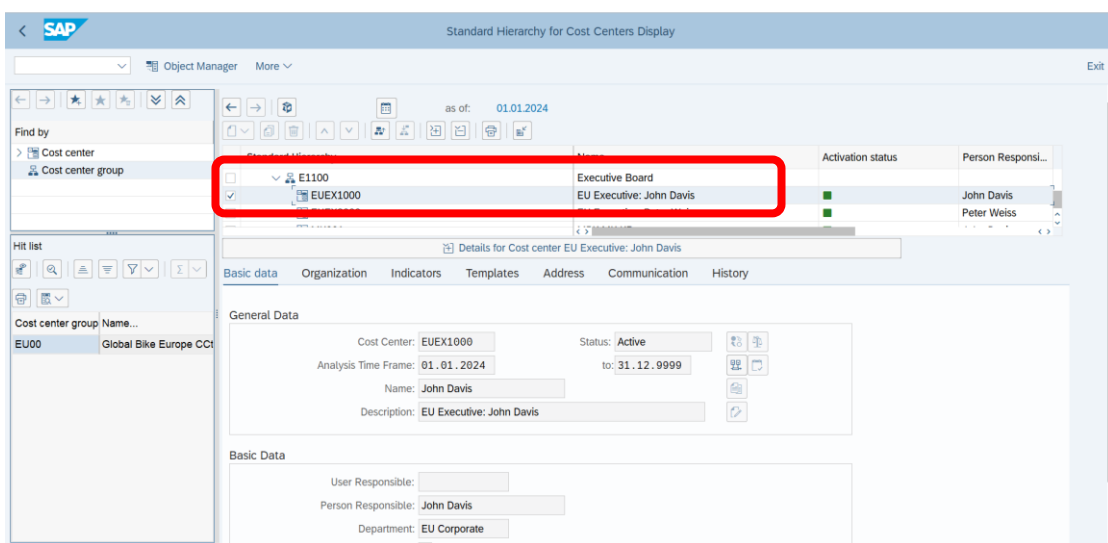
- **EXIT**

ćwiczenie 2b

Proszę odnaleźć MPK o nazwie „Corporate” (kod E1000). Rozwiń drzewko do poziomu obiektu elementarnego.

- Otwórz wybrany MPK, np. **EUEX1000**

- Powtórz powyższe działanie przy pomocy transakcji **KS03**.

Ścieżka dostępu: *Accounting/ Controlling/ Cost Center Accounting/ Master Data/ Cost Center/ Individual Processing/ Display* – transakcja **KS03**

- Kliknij w polu „Szukanie” ikonkę „Miejsce powst. kosztów”
- Podaj dany MPK “Cost Center”: **EUEX1000**
- **ENTER**
- Zapisz wartość pola “Hierarchy area” / „Organizacja”:
- Sprawdź osobę odpowiedzialną (**Person responsible**) za dany MPK:
- Sprawdź „Profit Center” / „Centrum zysku”:

< **SAP** Display Cost Center: Basic Screen

Cost Center: EUEX1000 John Davis
 Controlling Area: EU00 Global Bike Europe
 Valid From: 01.01.2009 to: 31.12.9999

Basic data Control Templates Address Communication History

Names

Name: John Davis
 Description: EU Executive: John Davis

Basic data

User Responsible:
 Person Responsible: John Davis
 Department: EU Corporate
 Cost Center Category: W Administration
 Hierarchy area: E1100 Executive Board
 Company Code: DE00 Global Bike Germany GmbH
 Business Area: BI00 Bikes
 Functional Area:
 Currency: EUR

koniec

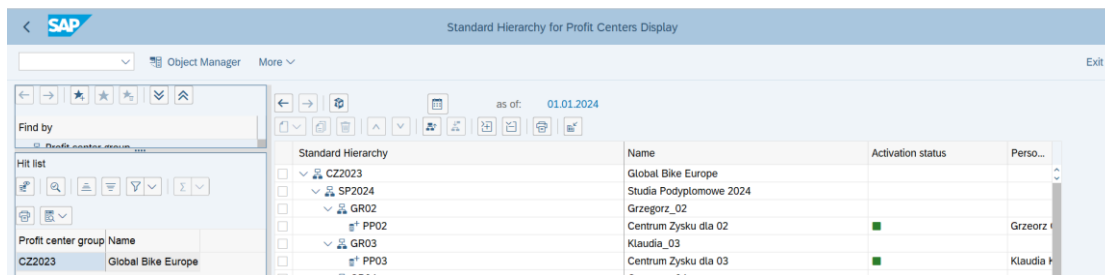
3. Przedstaw hierarchię standardową (Standard Hierarchy) dla jednostki wybranej organizacyjnej w obszarze zysków (Profit Center)

ćwiczenie 3a

Podaj szczegóły struktury organizacyjnej dla obszaru zysku Global Bike Europe.

Ścieżka dostępu: **Accounting/ Controlling/ Profit Center Accounting/ Master Data/ Standard Hierarchy/ Display** – transakcja **KCH6N**

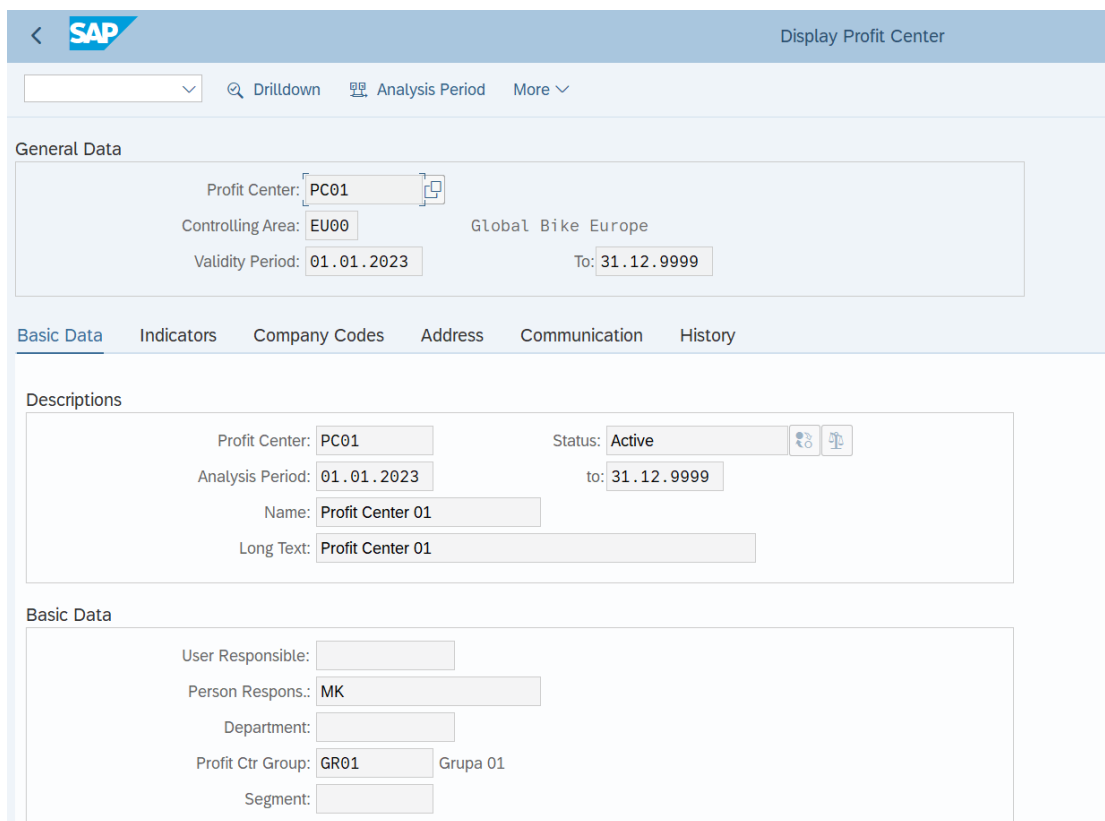
- W celu poszerzenia ekranu hierarchii kliknij przycisk **"Details..."** (Szczegóły..)
- Wybierz z drzewa organizacyjnego jednostkę organizacyjną (Company): **Global Bike Europe**

- Podaj grupy (obszary) zysku dla np. CZ2023:

KOD gałęzi hierarchii	Pełna nazwa

- W celu sprawdzenia wybranego centrum zysku uruchom w nowej sesji transakcję **KE53**.

- W celu sprawdzenia powiązań pomiędzy wybranym Centrum Zysku a MPKami uruchom transakcję **1KE4**.

- Wybierz „Cost Centers” i „Display Objects for PrCtr / PrCtr Group”

- Podajemy odpowiednie Centrum Zysku, np. **PP99**

- UWAGA: pozostałe pola powinny być puste! + EXECUTE**

EC-PCA: assignment monitor
Cost Centers Assigned to a Profit Center

Controlling Area: EU00 Global Bike Europe
Profit Center: PP99 Centrum Zysku dla 99
Cost Center Category: All Cost Ctr Categories

Number of Displayed Cost Centers: 3

△	CoCd	CCtC	Cost Ctr	Name	Valid From	Valid To
○○■	DE00	G	M99T	M99T	01.01.2024	31.12.9999
○○■	DE00	L	M99A	MPK dla Marian 99 A	01.01.2024	31.12.9999
○○■	DE00	L	M99B	MPK dla Marian 99 B	01.01.2024	31.12.9999

koniec

4. Ustawienie parametrów bieżących użytkownika w systemie informacyjnym controllingu - raportowanie

ćwiczenie 4a

Ustaw parametry użytkownika dla raportowania w module „Cost Center Accounting”. Przy generowaniu raportów wskazane parametry pojawiają się automatycznie.

Ścieżka dostępu: **Accounting/ Controlling/ Cost Center Accounting/ Information Systemn/ User Settings** – transakcja **RPC0**

- W zakładce „Basic data” / **Dane podstawowe** wpisujemy dla pola „Controlling area”: **EU00**
- W zakładce „Planning period” (Okres planowania) ustalamy bieżący rok bieżący (Fiscal year): **Current** (aktualny)

☰ S12(1)/346 Cost Center Accounting Information System: User Settings ✕

User: MK

Basic Data Planning Period Reporting Period Report currency Furth... > ...

Controlling Area

Controlling Area: EU00

Report Objects

Cost Center Group:

Or Values: to:

Activity Type Group:

Or Values: to:

Stat. Key Fig. Group:

Or Values: to:

Cost Elements

Cost Element Group:

Or Values: to:

Save ✕ Check ↵ ?

- **SAVE** – (ikonka na dole ekranu)
- **Pozostań w tej samej transakcji!**

ćwiczenie 4b

Sprawdź ustawienia konfiguracyjne w obszarze SPRO.

- Dla pola „Controlling Area”

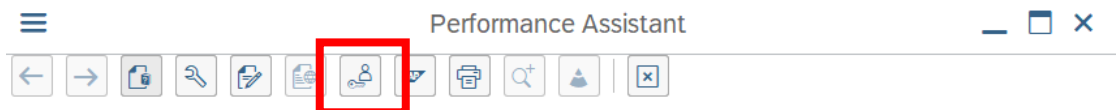
User: MK

Basic Data Planning Period Reporting Period Report currency Furt... > ...

Controlling Area

Controlling Area: EU00

- Kliknij na pole „Obszar rach. kosztów” Wybierz: **F1 (Pomoc)**
- W „Performance Assistant” wybierz ikonkę „Customizing”

Controlling Area

Uniquely identifies a [controlling area](#).

The controlling area is the highest organizational unit in Controlling.

Use

Whether controlling area and company code are in a 1:1 relationship or a 1:n relationship, the number of posting periods in both controlling area and company code(s) must be identical. However, [special periods](#) may vary.

- Wybierz „Continue w/o Specifying Project”

S12(1)/346 Choose Customizing Project

Project: []

Continue w/o Specifying Project

- Wybierz następnie „Controlling definition” / Maintain Controlling Area

S12(1)/346 IMG activities overview

Implementation guide	IMG activity
☐ Preparations and Migration of Customizing for General Ledg...	Define Settings for Ledgers and Currency Types
☐ Preparations and Migration of Customizing for General Ledg...	Check and Define Settings of Controlling Area
☐ Electronic Invoicing: Mexico	Maintain Global Parameters for CFDI
☐ PAYROLL OMAN (PY-OM)	Maintain Employer CR Number
☐ PAYROLL OMAN (PY-OM)	Maintain Employer CR Number
☐ Profit Center Accounting	Maintain Controlling Area Settings
☐ Profit Center Accounting	Create Dummy Profit Center
☐ Profit Center Accounting	Perform Account Control for Valuation Differences
☐ Asset Accounting (New)	Define Transfer Variants
☐ Asset Accounting (New)	Maintain Number Ranges for Documents for Line Item Sett
☒ Controlling Definition	Maintain Controlling Area
☐ Cost Center Accounting	Activate Cost Center Accounting in Controlling Area

- Zaznacz „double click” „Maintain Controlling Area” / Opracowanie obszaru rachunku kosztów

SAP Display IMG

Existing BC Sets Change Log Where Else Used More

Structure

- Controlling
 - Maintain Controlling Area**
 - Create Operating Concern
- Logistics - General

- Zaznacz „Copy, Delete, Check Controlling Area” / Kopiowanie, usuwanie, kontrola obszaru rachunku kosztów

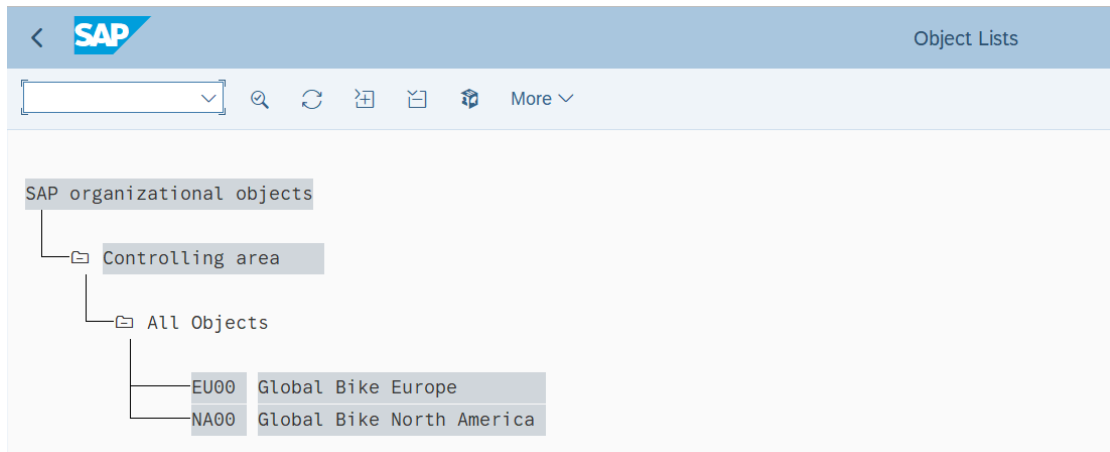
S12(1)/346 Select Activity:

Part	Name of Activity
	Copy, Delete, Check Controlling Area
	Maintain Controlling Area
	Delete SAP Delivery Data

- Zaznacz ikonkę „Structure” oraz „Navigation” oraz „continue” i dokonaj przeglądu ustawień konfiguracyjnych dla obszaru EU00

SAP Organizational object Controlling area

Structure

SAP organizational objects

- Controlling area
 - All Objects
 - EU00 Global Bike Europe
 - NA00 Global Bike North America

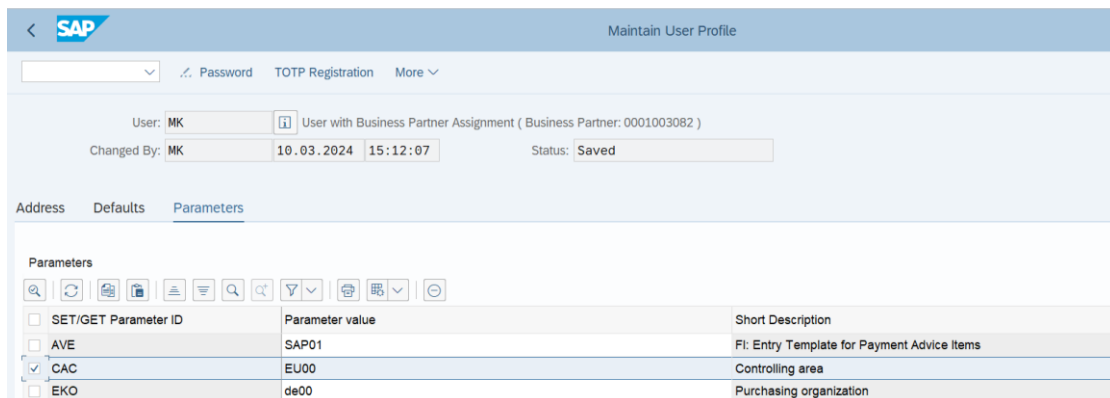
- **EXIT**

ćwiczenie 4c

Dopisz w parametrach użytkownika kod „Controlling area” (Obszar rach. kosztów) **EU00**.

- Z głównego menu **System/ User profile/ Own data** lub transakcja **SU3**
- w zakładce „Parameters” dokonaj następującego wpisu (parametru i kod):

Parametry (Parameters)	Kod (Value)	Nazwa (Text)
CAC	EU00	<i>Controlling area</i>

Maintain User Profile

User: MK User with Business Partner Assignment (Business Partner: 0001003082)

Changed By: MK 10.03.2024 15:12:07 Status: Saved

Address Defaults Parameters

Parameters

SET/GET Parameter ID	Parameter value	Short Description
☐ AVE	SAP01	FI: Entry Template for Payment Advice Items
☒ CAC	EU00	Controlling area
☐ EKO	de00	Purchasing organization

- **ENTER**
- Sprawdź w tabeli nowy wpis i porównaj nazwy
- **SAVE**

koniec

5. Przegląd kalkulacji kosztów na wybranym materiale (wyrobie)

ćwiczenie 5a

Dokonaj analizy kosztowej wytworzenia 1 jednostki wybranego produktu w roku 20XX.

Ścieżka dostępu: **Accounting/ Controlling/ Product Cost Controlling/ Material Costing/ Cost Estimate with Quantity Structure/ Display** – transakcja **CK13N**

- Wprowadź produkt / „product”: (np. **DXTR3000**)
 - Plant: **HD00** (Zakład)
 - Costing variant: **PPC1** (Wersja kalk.)
 - Data: **01.01.20XX**
 - **ENTER**

Item N.	It.	Resource	Cost Element	Total Value	Fixed Value	COCr	Quantity	Un
1	E	EUPR1000 ASSY1000 LABOR	8000000	0,00	0,00	EUR	0,0	HR
2	E	EUPR1000 ASSY1000 LABOR	8000000	0,55	0,00	EUR	0,667	MIN
3	M	HD00 TRWA1000	5004000	265,70	0,00	EUR	2	EA
4	M	HD00 TRFR3000	5001000	200,00	0,00	EUR	1	EA
5	M	HD00 DGAM1000	5001000	75,00	0,00	EUR	1	EA
6	M	HD00 TRSK1000	5001000	50,00	0,00	EUR	1	EA

Dokonaj analizy porównując wartości kosztu wytworzenia produktu „Cost of goods manufactured” (**koszty wytworzenia**) a wartością kosztową produktu w sprzedaży „Cost of goods sold” (**koszty własne**). Na podstawie szczegółowej listy kalkulacji wskaż różnicę i miejsce jej występowania.

Różnica:

Miejsce:

Miejsce:

- **EXIT**

UWAGA: W sytuacji pojawienia się komunikatu o braku dostępnej kalkulacji dla wybranego materiału, należy ją zatem przeprowadzić. W celu wykonania kalkulacji na wybranym wyrobie (Material) uruchom transakcję **CK11N**.

ćwiczenie 5b

Dokonaj analizy kosztowej wytworzenia 1 jednostki wybranego produktu na rok 200X – zestawienie numerów kont z odpowiadającymi z nimi wartościami.

Ścieżka dostępu: **Accounting/ Controlling/ Product Cost Controlling/ Product Cost Planning/ Information System/ Detailed Reports/ For Material/ Cost Elements** – transakcja **CK84_99_COST_ELEMENT**

- Parametry j.w. oraz
- Costing date: **01.01.20XX** (data kalkulacji)
- Cost base: **1** (wersja kalkulacji)
- w “Cost comp. view” (wgląd elementu): **Cost of goods manufactured** (koszty wytworzenia)

- **EXECUTE**

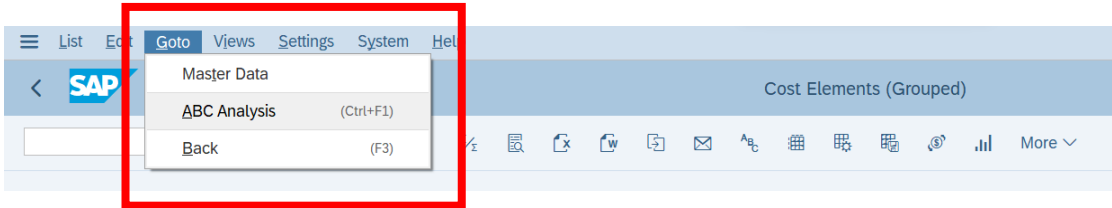
Item No.	Resource	Resource (Text)	Total Value	COCr	Quantity	Un
5001000	Raw Material Consumption Expense		479,50	EUR		
5004000	Semi-Finished Consumption Expense		265,70	EUR		
8000000	Labor		26,55	EUR		
8015000	Material Overhead		86,31	EUR		
			858,06	EUR		

- Przedstaw w tabeli zestawienie numerów kont z odpowiadającymi z nimi wartościami

Item / Nr	Item category / Zasób	Total / Wart. Całk.
5001000	Raw Material Consumption Expense	479,50 EUR
Wartość całkowita / Total value:		

Opcjonalnie wykonaj analizę ABC.

- Zaznacz w tabeli kolumnę „Total Value” / „wartość całkowita” i uruchom w menu “Skok do / ABC”.

- Wyświetl zestawienie kosztowe i dokonaj analizy metodą ABC

ABC	Item N.	It.	Resource	Resource (Text)	Total Value	%	% Accumulated
A	3 M	HD00	TRWA1000	Touring Aluminum Wheel Ass.	265,70	30,97	30,97
A	4 M	HD00	TRFR3000	Touring Frame-Red	200,00	23,31	54,27
A	33 G	EUPR1000	8015000	Material Overhead	86,31	10,06	64,33
A	5 M	HD00	DGAM1000	Derailleur Gear Assembly	75,00	8,74	73,07
A					627,01	73,07	
B	10 M	HD00	BRKT1000	Brake Kit	70,00	8,16	81,23
B	6 M	HD00	TRSK1000	Touring Seat Kit	50,00	5,83	87,06
B	8 M	HD00	PEDL1000	Pedal Assembly	45,00	5,24	92,30

- EXIT**

ćwiczenie 5c

Dokonaj analizy kosztowej wytworzenia 100 jednostek wybranego produktu na rok 200X.

Ścieżka dostępu: **Accounting/ Controlling/ Product Cost Controlling/ Product Cost Planning/ Information System/ Detailed Reports/ For Material/ Cost Components** – transakcja **CK80_99**

- Podaj parametry j.w.:
 - Rok: np. **2001**
 - Cost base: **1** (wersja kalk.)
 - w "wgląd elementu": **Cost of goods manufactured** (koszty wytworzenia)
- Podaj koszty całkowite:

Stałe (Fixed): Zmienne (Variable):

koniec

Ćwiczenia: CO2

Ćwiczenia przeglądowne z funkcjonalności modułu controllingu w systemie SAP ERP

AGENDA:

1. Opracuj hierarchię standardową (Standard Hierarchy) dla wybranej jednostki organizacyjnej w obszarze zysków oraz tworzenie CZ (centra zysku) – tworzenie danych podstawowych w obszarze controllingowym (przychody)
2. Opracuj hierarchię standardową (Standard Hierarchy) dla wybranej jednostki organizacyjnej w obszarze kosztów oraz tworzenie MPK (miejsce powstawania kosztów) – tworzenie danych podstawowych w obszarze controllingowym (koszty)
3. Tworzenie grupy rodzajów kosztów (Cost element Group) oraz planowanie kosztów na MPK'ach
4. Integracja funkcji finansowych i kontrolingowych (operacje na kontaktach KG i MPK-ach)
5. Rachunek kosztów w obszarze CO-OM (rachunek kosztów pośrednich) – podstawowe działania na kosztach

Scenariusz:

*Jesteśmy Państwo pracownikami działu Controllingu w przedsiębiorstwie **Global Bike Europe** (kod jednostki gospodarczej **DE00**). Do Państwa zadań obecnie należy planowanie i analiza kosztów przedsiębiorstwa, analiza rentowności segmentów rynku oraz kalkulację kosztów produkcji.*

Dane stałe:

Jednostka gospodarcza: DE00 – **Company code**
Obszar rachunku kosztów: De00 - **Controlling area**

koniec

1. Opracuj hierarchię standardową (Standard Hierarchy) dla wybranej jednostki organizacyjnej w obszarze zysków oraz tworzenie CZ (centra zysku) – tworzenie danych podstawowych w obszarze controllingowym (przychody)

ćwiczenie 1a

Utwórz nowy podobszar zysków dla jednostki **DE00** (Global Bike Europe).

Ścieżka dostępu: **Accounting/ Controlling/ Profit Center Accounting/ Master Data/ Standard Hierarchy/ Change** – transakcja **KCH5N**

- Uruchom transakcję - **UWAGA: tylko jedna wskazana przez wykładownicę osoba!**
- Wybierz z drzewa organizacyjnego jednostkę (Company): **Global Bike Europe**
- Utwórz poprzez ikonkę „Create” nowy obszar: np. **Projekt XY**
- Zapisz / **Save**
- Sprawdź dokonane wpisy poprzez **KCH6N**
- **EXIT**

ćwiczenie 1b

Utwórz centra zysku (Profit Center).

Ścieżka dostępu: **Accounting/ Controlling/ Profit Center Accounting/ Master data/ Profit Center/ Individual Processing** – transakcja **KE51**

- **UWAGA: tylko jedna wskazana przez wykładownicę osoba!**
- Wpisz kod (Profit Center): **Profit** (xx – nazwa)
- **ENTER**
- Wypełnij wszystkie pola obowiązkowe
- Zapisz nowy Profit Center / Centrum zysku:
- **SAVE**

ćwiczenie 1c

Sprawdź grupę dla utworzonego centrum zysku (Profit Center).

Ścieżka dostępu: **Accounting/ Controlling/ Profit Center Accounting/ Master data/ Profit Center Group/ Display** – transakcja **KCH3**

- Wpisz kod (Profit Center Group): **Profit** (xx – nazwa projektu)
- **ENTER**
- Wpisz opis tekstowy: **dowolny**
- Zaznacz linię przycisk „**Profit Center**”
- Wprowadź dowolny zestaw CZ (Profit Centers)

koniec

2. Opracuj hierarchię standardową (Standard Hierarchy) dla wybranej jednostki organizacyjnej w obszarze kosztów oraz tworzenie MPK (miejsce powstawania kosztów) – tworzenie danych podstawowych w obszarze controllingowym (koszty)

ćwiczenie 2a

Utwórz nowy podobszar kosztów dla jednostki DE00 i wybranego obszaru.

Ścieżka dostępu: **Accounting/ Controlling/ Cost Center Accounting/ Master Data/ Standard Hierarchy/ Change** – transakcja **OKEON**

- **UWAGA: tylko jedna wskazana przez wykładawcę osoba!**
- Wprowadź kod "Controlling area": **DE00**
- Wybierz z drzewa organizacyjnego jednostkę (Company): **Global Bike Europe**
- Utwórz poprzez ikonkę „Create” nowy obszar: np. **Projekt XY**
- Zapisz „Save”
- Sprawdź dokonane wpisy poprzez **OKENN**

ćwiczenie 2b

Utwórz 3 rodzaje MPK (miejsce powstawania kosztów).

Ścieżka dostępu: **Accounting/ Controlling/ Cost Center Accounting/ Master data/ Cost Center/ Individual Processing/ Create** – transakcja **KS01**

- **UWAGA: tylko jedna wskazana przez wykładawcę osoba!**
- Podaj:
 - Kod MPK (Cost Center): **YYxxz** (dla xx – numer grupy, z – numer MPK)
UWAGA: bez spacji
 - Termin ważności (Valid from): **na okres jednego roku bieżącego**
 - Używamy przycisku „**Master data**”
- W danych podstawowych wpisujemy:
 - W zakładce „**Basic data**”:
 - Nazwa tekstowa (Name): **MPK1 – grupaxx**
 - Dłuższy opis tekstowy (Description): **MPK1 – grupaxx – project XY**
 - Nazwisko użytkownika (Person responsible): imię i nazwisko
 - Rodzaj MPK (Cost center category): używając podpowiedzi wybierz dowolną kategorię
 - Obszar hierarchii (Hierarchy area): **Projekt XY**
 - Jedn. Gosp. (Company code): **DE00**
 - (Business area): **BI00**
 - Centrum zysku (Profit Center): **PCxx**
UWAGA: szukaj pozycji na dole ekranu
 - Sprawdź prawidłowość dokonanych wpisów - **ENTER**
- **SAVE**

- Powtórz podobną operację przy pomocy „reference” dla **MPK2** i **MPK3**
- Zapisz kody utworzonych MPK’ów zmieniając parametr zmienną z (1,2,3)

MPK1:

MPK2:

MPK3:

- **EXIT**

ćwiczenie 2c

Wykorzystując nowo powstałe MPK sprawdź grupę pod wskazaną nazwą.

Ścieżka dostępu: **Accounting/ Controlling/ Cost Center Accounting/ Master data/ Cost Center/ Cost Center Group/ Display** – transakcja **KSH3**

- Proszę podać nazwę (Cost center group): **grupa xx**
- **ENTER**
- Na żółtym polu wprowadzamy opis tekstowy: **Grupa MPK xx** (xx – numer grupy)
- Zaznacz linię i naciśnij przycisk „**Cost Center**”
- Do każdej gałęzi przypnij utworzone wcześniej MPK’i – wpisz poszczególne kody MPK i potwierdź **ENTER**
- **SAVE**
- Zapisz kody grupy MPK:

Grupa MPK:

koniec

3. Tworzenie GRUPY RODZAJÓW KOSZTÓW (Cost element Group) oraz PLANOWANIE kosztów na MPK'ach

Do Państwa regularnych zadań wykonywanych w obszarze CO-OM (controlling kosztów pośrednich) należy: planowanie kosztów dla poszczególnych jednostek organizacyjnych przedsiębiorstwa (tworzenie budżetów dla miejsc powstawania kosztów - MPK), analiza realizacji kosztów oraz rozliczenie kosztów na koniec okresu i dostarczenie analiz zarządowi.

ćwiczenie 3a

Utwórz grupy rodzajów kosztów.

Ścieżka dostępu: **Accounting/ Controlling/ Cost Center Accounting/ Master data/ Cost Element Group/ Create** – transakcja **KAH1**

- Wpisz kod grupy rodzajów kosztów (Cost element group): np. **MKxx** (MK – inicjały; xx – nazwa grupy)
- **ENTER**
- Wpisz opis tekstowy: **dowolny**
- Zaznacz przycisk „**Cost Element**” / **Rodzaj kosztów**

The screenshot shows the SAP S/4HANA interface for creating a cost element group structure. The title bar reads 'Create Cost Element Group: Structure'. The main toolbar includes buttons for 'Same Level', 'Lower Level', and 'Cost Element', with the latter highlighted by a red box. Below the toolbar, the input field contains 'MKXY' and the description 'Grupa kosztów XYZ'. A tree structure is visible below, with the root node highlighted by a red box.

- Wprowadź następujące kody kosztów – konta księgi głównej:

The screenshot shows the SAP S/4HANA interface for changing a cost element group structure. The title bar reads 'Change Cost Element Group: Structure'. The main toolbar includes buttons for 'Same Level', 'Lower Level', and 'Cost Element'. Below the toolbar, the input field contains 'GK99' and the description 'Grupa kosztów dla MK99'. A list of cost codes and descriptions is displayed below:

6815000	Office supplies
6600000	Advertising expenses
6800000	Postage
6805000	Telephone
6810000	IT

- **SAVE** i zapisz kod grupy rodzaju kosztów:
- Sprawdź wykonane wpisy poprzez **KAH3**

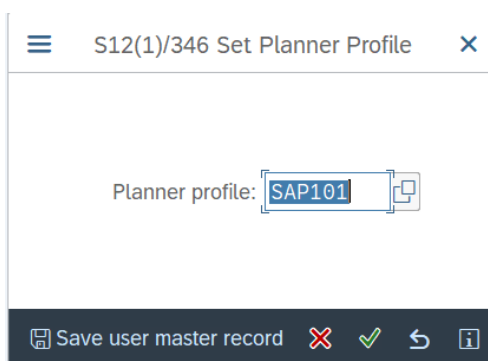
ćwiczenie 3b

PLANY: Zaplanuj koszty (stworzenie budżetów) dla określonej grupy MPK.
Przed stworzeniem planu kosztów należy ustawić profil planisty do którego przypięty jest formularz planowania.

UWAGA: Planowanie przychodów wymaga dodania znaku „-„ przed wartością!

Ścieżka dostępu: **Accounting/ Controlling/ Cost Center Accounting/ Planning/ Set Planner Profile** – transakcja **KP04**

- Proszę użyć: **SAPEASY** (prosty model planisty)

- **ENTER**

Ścieżka dostępu: **Accounting/ Controlling/ Cost Center Accounting/ Planning/ Cost and Activity Inputs / Change** – transakcja **KP06**

- Ustaw parametry planowania:
 - Wersja (Version): **0**
 - Okres planowania (From period.. To): **cały rok od 1 do 12**
 - Rok bieżący (Fiscal year): **202x**
 - Grupa MPK dla „Cost center” (or group): **podaj grupę wcześniej utworzoną**
 - Grupa rodzajów kosztów „Cost element” (or group): **podaj grupę wcześniej utworzoną**
 - Zaznacz wybór „Form-base” / **Oparty na formule** (na dole ekranu)

< **SAP** Change Cost Element/Activity Input Planning: Initial Screen

Layout: 1-101 Cost Elements Acty-Indep./Acty-Dependent

Variables

Version: 0 Plan/Act - Version

From period: 1

To period: 12

Fiscal year: 2024

Cost Center: to:

or group: RZ99

Activity Type: to:

or group:

EU Executive: John Davis

Entry

Free Form-Based

- Naciśnij ikonkę „Overview Screen” / *Ekran przeglądu*

Wprowadź planowane wielkości kosztów na cały rok dla poszczególnych MPK (Cost Center) i rodzajów kosztów (Cost Element).

< **SAP** Change Cost Element/Activity Input Planning: Overview Screen

Version: 0 Plan/Act - Version

Period: 1 To: 12

Fiscal Year: 2024

Cost Center: M02A MPK dla Grzegorz02 A

Cost Element	Plan Fixed Costs	Distr...	Plan Variable Costs	Distr...	Plan fixed consumpt.	Distr...	Plan vbl consumption	Distr...	Unit	Q	L...
☐ 6815000	1.000,00	2	0,00	2	0,000	2	0,000	2		☐	☐
☐ 6600000		2	0,00	2		2	0,000	2		☐	☐
☐ 6800000	3.000,00	2	0,00	2	0,000	2	0,000	2		☐	☐
☐ 6805000	4.000,00	2	0,00	2	0,000	2	0,000	2		☐	☐
☐ 6810000	5.000,00	2	0,00	2	0,000	2	0,000	2		☐	☐
☐ *Cost_Elem...	13.000,00		0,00		0,000		0,000				

• **ENTER SAVE**

Dokonaj przeszacowania planu dla wartości pojedynczego rodzaju kosztu w wybranym okresie / miesiącu.

Dokonaj korekty wszystkich rodzajów kosztów zaplanowanych na wybranych MPK. Przeszacowanie ma wynosić 1,5% (wskaźnik nieuwzględnionej w planowaniu pierwotnym inflacji).

- Przejdź na ekran przeglądu (ekran główny)
- Wybierz kolejny MPK
- Zaznacz kolumnę „**Total planned co...**” (podświetlić)
- Przejdź do przycisk „**Change values**” / **Zmiana wartości** i w polu „**Revaluation factor**” / podaj **10**
- **REVALUATE / Przeszacowanie**
- Sprawdź dokonane zmiany i zapisz wartości całkowite kosztów pierwotnych (Primary costs):
- **SAVE i EXIT**

ćwiczenie 3c

Dokonaj przeglądu wprowadzonych planów wykonując raport dla poszczególnych MPK.

Ścieżka dostępu: **Accounting/ Controlling/ Cost Center Accounting/ Information System/ Reports for Cost Center Accounting/ Planning Reports/ Cost Centers: Planning Overview** – transakcja **KSBL**

- Wprowadź parametry raportu:
 - Cost Center: kod pojedynczego MPK dowolnie wybranego z grupy MPK
 - Fiscal year: **rok bieżący**
 - Period: **1 do 12**
 - Version: **0**
 - **EXECUTE**

Cost element/description	OTy	Partner Object	ParActivity	Σ Value report curr.	Σ Fxd val./rep.cur.	Total Quantity	Fixed Qty	UoM
6600000 Advertising expenses				200,00	200,00			
6800000 Postage				300,00	300,00			
6805000 Telephone				400,00	400,00			
6810000 IT				500,00	500,00			
6815000 Office supplies				100,00	100,00			
Primary Costs				1.500,00	1.500,00			
Activity-Independent Costs				1.500,00	1.500,00			
Debit				1.500,00	1.500,00			
Under/Over-Absorbed Overhead				1.500,00	1.500,00			

UWAGA: Powtórz operację j.w. osobno dla każdego MPK

- Podaj wartość całkowitą kosztów pierwotnych (**Primary costs**):

MPK1:

MPK2:

MPK3:

- **EXIT**

ćwiczenie 3d

Sprawdź rejestrację planu na podanej grupie MPK-ów.

Ścieżka dostępu: **Accounting/ Controlling/ Cost Center Accounting/ Information Systems/ Reports for Cost Center Accounting/Plan/Actual Comparison** – transakcja **S_ALR_87013611**

- Podaj:
 - Controlling area: **EU00**
 - Fiscal year: np. **202x**
 - From period to period: **1 – 12**
 - Plan version: **1**
 - Cost Center Group: np. **MK2024**
 - **EXECUTE**
 - **EXIT**

Sprawdź wartości kosztowe – transakcja **S_ALR_87013612**

Cost Centers: Actual/Plan/Variance Date: 14.03.2024 Page: 2 / 3

Cost Center/Group: MPK2024 Grupa podyplomowa 2024

Person responsible: *

Reporting period: 1 to 12 2024

Cost Elements	Act. Costs	Plan Costs	Var. (Abs.)	Var. (%)
6020000 Salaries	1.099,00	2.100,00	1.001,00-	47,67-
6320000 Heating	500,00	2.200,00	1.700,00-	77,27-
6400000 Insurance premiums		4.400,00	4.400,00	100,00-
6500000 Vehicle expenses	1.632,00	4.200,00	2.568,00-	61,14-
6600000 Advertising expenses	2.498,00	4.400,00	1.902,00-	43,23-
6650000 Empl travel expenses		3.300,00	3.300,00-	100,00-
6700000 Distrib. expenses	560,00	2.200,00	1.640,00-	74,55-
6800000 Postage	1.943,00	31.100,00	29.157,00-	93,75-
6805000 Telephone	1.555,00	37.800,00	36.245,00-	95,89-
6805001 Telephone GG	2.000,00		2.000,00	
6810000 IT	999,00	49.500,00	48.501,00-	97,98-
6815000 Office supplies	8.696,00	11.900,00	3.204,00-	26,92-

koniec

4. Integracja funkcji finansowych i kontrolingowych (operacje na kontach KG i MPK-ach)

ZAKUPY

ćwiczenie 4a

Sprawdź wykonane ustawienia w obszarze controllingu. Zaksięguj dowolną fakturę kosztową od dostawcy na wcześniej utworzony w systemie MPK.

Ścieżka dostępu: **Accounting/ Financial Accounting/ Accounts Payable/ Document Entry/ Invoice** – transakcja **FB60**

- Wpisz:
 - Vendor: dowolny dostawca – od „3” (znajdź za pomocą ikonki wyszukiwania)
 - Zapisz kod wybranego dostawcy:
 - Datę faktury: (z poprzedniego tygodnia)
 - Numer (Reference): **Axx/mm/200x**
 - Kwota: np. **1000** EUR i zaznacz „**Calculate tax**”
 - Tekst: np. **Szkolenie SAP**
- Na dole ekranu w tabeli wpisz:
 - w kolumnie „G/L ascct” numer konta księgowego (konto kosztowe):
 - Oraz kwotę netto (**10000** EUR) w „Amount in doc.curr.”:
 - Tax: **VN**
 - Cost center: podaj wybrany kod (Znajdź - klucz wyszukiwania – hierarchia standardowa)
 - **ENTER**
- Sprawdź poprawność wyliczeń dokonanych przez system – przycisk „**Simulate**”
- Podaj:

W jakim okresie sprawozdawczym został zaksięgowany dokument (Period):

Podaj datę fizycznego wprowadzenia dokumentu do systemu:

- Dokonaj księgowania **SAVE**

Zapisz numer dokumentu:

- **EXIT**

ćwiczenie 4b

Wyświetl zaksięgowany dokument.

Ścieżka dostępu: **Accounting/ Financial Accounting/ Accounts Receivable/ Document/ Display** – transakcja **FB03**

- Podaj numer dokumentu:
- **ENTER**

Sprawdź pozycje otwarte - zobowiązania.

Ścieżka dostępu: **Accounting/ Financial Accounting/ Accounts Payable/ Account/ Display/change line items** – transakcja **FBL1N**

- Wpisz:
 - Kod dostawcy:
 - **EXECUTE**
- Znajdź w wyświetlonej tabeli zaległą fakturę wybierając wariant (ikonka „**Select layout**” **1SAP-P**)
- Sprawdź datę płatności:
- Podaj liczbę dni zaległych (Arrears):
- Podaj MPK wskazany w transakcji **FB60**

Sprawdź zapis księgowy zrealizowanej transakcji – **FB03**.

ćwiczenie 4c

Sprawdź rejestrację kosztów na podanym MPK.

Ścieżka dostępu: **Accounting/ Controlling/ Cost Center Accounting/ Information Systems/ Reports for Cost Center Accounting/Plan/Actual Comparison** – transakcja **S_ALR_87013612**

- Podaj:
 - Controlling area: **EU00**
 - Fiscal year: np. **202x**
 - From period to period: **1 – 12**
 - Plan version: **1**
 - Cost Center Group: np. **MK202x**
 - **EXECUTE**

SAP Range: Cost Centers

Range: Cost Centers Date: 14.03.2024 Page: 2 / 2

Cost Center Group MPK2024 Grupa podypłomowa 2024
 Cost Element/Group *
 Reporting period..... 1 to 12 2024

Cost Centers	Actual	Plan	Var. (Abs.)	Var. (%)
M02A MPK dla Grzegorz02 A	3.159,00	15.000,00	11.841,00-	78,94-
M02B MPK dla Grzegorz02 B	1.400,00	1.500,00	100,00-	6,67-
M02T M02T				
* Grupa_Grzegorz_02	4.559,00	16.500,00	11.941,00-	72,37-
M03A MPK dla Klaudia03 A	1,00	15.000,00	14.999,00-	99,99-
M03B MPK dla Klaudia03 B	2.200,00	1.500,00	700,00	46,67
M03T M03T				
* Grupa_Klaudia_03	2.201,00	16.500,00	14.299,00-	86,66-
M04A MPK dla Grzegorz04 A	3.454,00	17.000,00	13.546,00-	79,68-
M04B MPK dla Grzegorz04 B	2.000,00	1.700,00	300,00	17,65

- Sprawdź wartości kosztowe (wartość netto na fakturze zakupowej)
- **EXIT**

ćwiczenie 4d

Sprawdź rejestrację kosztów na podanym Centrum Zysku.

- Otwórz transakcję **S_E38_98000088**
- Wypełnij wszystkie pola obowiązkowe – analogicznie do raportowania w obszarze kosztów

Report selections

* Ledger: 0L

* Controlling area: EU00 Global Bike Europe

FIS Annual Rep.Struc:

* Plan version: 1

* Fiscal year: 2024 2024

* From Period: 1

* To Period: 12

Profit Center Group:

Or values: to:

Parameters for Special Evaluations

Alternative Account Number:

Output type

Graphical report output

Classic drilldown report

Object list (more than one lead column)

- **EXECUTE**

Execute Drilldown Report Profit Center Grp: Plan/Actual/Variance

Selection date: Profit Center Grp: Plan/Actual/Variance Current data (14.03.2024 10:25:41)

Navigation	Pr...	Ne...	T	Profit Center	Plan	Actual	Variance	Var. %
√ Currency				EU00/	Not assigned	0,00	10.338.715,81-	10.338.715,81-
EUR			Et	EU00/PC01	Profit Center 01	0,00	48.695,00	48.695,00
Profit Center				EU00/PC02	Profit Center 02	0,00	10.250.322,81	10.250.322,81
Account Number				EU00/PP02	Centrum Zysku dla 02	0,00	4.750,00	4.750,00
Cost Element				EU00/PP03	Centrum Zysku dla 03	0,00	2.901,00	2.901,00
Segment				EU00/PP04	Centrum Zysku dla 04	0,00	4.555,00	4.555,00
Partner PC				EU00/PP06	Centrum Zysku dla 06	0,00	1.000,00-	1.000,00-
Business Area				EU00/PP08	Centrum Zysku dla 08	0,00	3.999,00	3.999,00
Functional Area				EU00/PP10	Centrum Zysku dla 10	0,00	5.099,00	5.099,00
Company Code				EU00/PP11	Centrum Zysku dla 11	0,00	8.997,00	8.997,00
Period/Year				EU00/PP19	Centrum Zysku dla 19	0,00	2.999,00	2.999,00
FS Item/Account				EU00/PP21	Centrum Zysku dla 21	0,00	2.800,00	2.800,00
				EU00/PP99	Centrum Zysku dla 99	0,00	4.598,00	4.598,00

- Sprawdź wartości kosztowe (wartość netto na fakturze zakupowej)
- **EXIT**

Sprawdź dodatkowe raporty na podanym Miejscu Powstawania Kosztów.

- Uruchom transakcję **KSB1**

Display Actual Cost Line Items for Cost Centers

Layout: ISAP Primary cost posting
Cost Center: G04T... G04T...
Report Currency: EUR Euro

Cost Element	Cost element name	Σ	Val.in rep.cur.	Total quantity	PUM	Of Offsetting Acct	Name of Offsetting Account
6700000	Distrib. expenses		560,00			K 1003071	Firma Dostawca GG02
6805001	Telephone GG		1.000,00				
6815000	Office supplies		309,02-				
	Office supplies		309,02				
	Office supplies		999,00			K 1003071	Firma Dostawca GG02
8000000	Labor		400,00	4,0	HR		
	Labor		400,00-	4,0-	HR		
	Labor		600,00	6,0	HR		
Cost Center M02A MPK dla Grzegorz02 A			3.159,00				
6805001	Telephone GG		1.000,00				
6815000	Office supplies		309,02				
	Office supplies		309,02-				
8000000	Labor		600,00	6,0	HR		
	Labor		400,00	4,0	HR		
	Labor		600,00-	6,0-	HR		
Cost Center M02B MPK dla Grzegorz02 B			1.400,00				
6805000	Telephone		1.000,00			K 1003071	Firma Dostawca GG02

ćwiczenie 4d

Raczej dla dociekliwych...

W trakcie trwania okresu księgowego, w controllingu mogą się pojawiać dokumenty nieprawidłowo zaksięgowane (np. błędna dekretacja obiektu kosztowego). Aby uniknąć stornowania całego dokumentu źródłowego (np. faktura kosztowa w rachunkowości finansowej), można dokonać przeksięgowania kosztów bezpośrednio w module controllingu (CO) podając prawidłową dekretację.

Dokonaj **PRZEKSIEGOWANIA** wybranej kwoty – korygowanie wartości rzeczywistych błędnie zaksięgowanych na obiektach MPK.

- Sprawdź rejestrację kosztów na podanym MPK.

Ścieżka dostępu: **Accounting/ Controlling/ Cost Center Accounting/ Information Systems/ Reports for Cost Center Accounting/Plan/Actual Comparison** – transakcja **S_ALR_87013612**

- Dokonaj przeksięgowania wybranej kwoty

Ścieżka dostępu: **Accounting/ Controlling/ Cost Center Accounting/ Actual Postings/ Manual Reporting of Costs/ Enter** – transakcja **KB11N**

- Data dokumentu, dat księgowania: dzisiejsza
- Doc. text: Korekta kosztów na pierwszy w grupie (MPK1)
- Wprowadź w tabeli - w kolumnie:
 - Poprzedni (nieprawidłowo zaksięgowany) MPK „Cctr (old)” wpisujemy: np. **MPK1**
 - Rodzaj kosztów „Cost elem.”: konto KG
 - Kwota „Amount”: **1 000 EUR**
 - Prawidłowy MPK „Cctr (new)” : wpisujemy **MPK2**

ItmNo.	CCtr (old)	Cost Elem.	Amount	Crcy	CCtr (new)	Total Quantity	UM	Text
0001	M99T	15099	1.600,00	EUR	M99A	0,000		
0000				EUR				

- Dokonaj zaksięgowania **SAVE** i podaj numer dokumentu:
- **EXIT**

- sprawdź wykonaną operację – transakcja **KB13N**

Sprawdź rejestrację przeksięgowania kosztów na podanym MPK.

- transakcja **KSB5**

DocumentNo	Doc. Date	Document Header Text	RT RefDocNo	User Name	Rev RvD	PRw Dty Object	CO Object Name	Cost Elem. Cost element name	Val/COArea Crcy	Total quantity PUM D OffsetAcct
A0000P6Y00	10.03.2024	M99T	R 1900000176	MK		1 CTR M99T	M99T	6815099 Office supplies MK	2.000,00	K 119003

- transakcja **S_ALR_87013612**

Sprawdź rejestrację przeksięgowania kosztów na podanym Centrum Zysku.

- transakcja **S_ALR_87013326**

koniec

ćwiczenie 4Zg

Raczej dla dociekliwych...

W trakcie trwania okresu księgowego, w controllingu (CO) jak i w FI mogą się pojawić dokumenty które wymagają jednak stornowania.

Wykonaj stornowanie dokumentu w obszarze controllingu (CO).

- Uruchom transakcję **KB14N**

< **SAP** Reverse Manual Repostings of Primary Costs

More ▾

Entry Data Additional Info

CO Area: EU00 Doc. Type: Ledger Grp
 Doc. Date: 10.03.2024 Val. Date
 Postg Date: 10.03.2024 Period: 3
 Transl.Dte:
 ReverseDoc: 200000255 68
 Doc. Text: rozliczenie kosztów wtórnych A i B

* Scrn var.: 01SAP Cost center * Input Type: L List Entry

Item	ItmNo.	Cctr (old)	Cost Elem.	Amount	Crcy	Cctr (new)	Total Quantity	UM	Text
	0001	M99T	L5099		400,00 - EUR	M99A		0,000	
	0002	M99T	6815099		1.600,00 - EUR	M99B		0,000	

- Dokonaj odpowiednich wpisów, tj. nr dokumentu, data, powód stornowania itd.
- Dokonaj zaksięgowania **SAVE**

Wykonaj stornowanie dokumentu w obszarze finansów (FI) oraz controllingu (CO).

- Wprowadź nową fakturę zakupową przy pomocy transakcji **FB60**
- Uruchom transakcję **FB03**
- Dokonaj odpowiednich wpisów, tj. nr dokumentu, data, powód stornowania itd.
- Dokonaj zaksięgowania **SAVE**
- Sprawdź wykonane stornowanie w FI (**FB03**) oraz w CO (**KSB5**)

RAPORTY

Sprawdź zapisy dotyczące stornowania dla controllingu - MPK.

- Uruchom transakcję **KSB1**

Sprawdź zapisy dotyczące stornowania dla controllingu - CZ.

- Otwórz transakcję **S_E38_98000088**

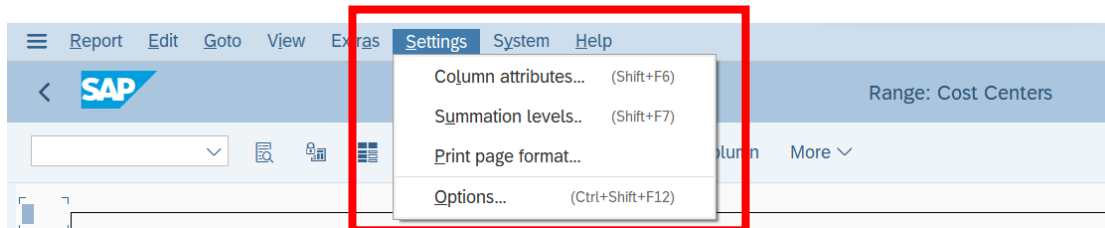
koniec

ćwiczenie 4e**Raczej dla dociekliwych...**

W wybranych raportach istnieje możliwość odświeżania danych bez konieczności wylosowywania się z poszczególnych transakcji. W tym celu należy włączyć tryb ekspercki.

Włącz tryb ekspercki dla wybranego raportu kontrolingowego.

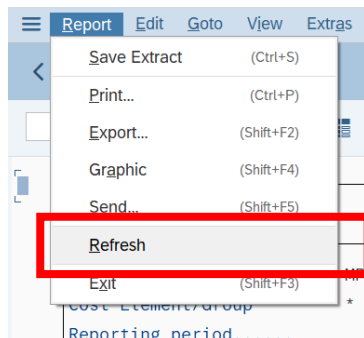
- Uruchom transakcję **S_ALR_87013612**
- Z menu zaznacz **Settings / Options**

- Zaznacza „Expert mode”

Cost Centers	Actual	Plan
M02A MPK dla Grzegorz02 A	3.159,00	15.00
M02B MPK dla Grzegorz02 B	1.400,00	1.50
M02T M02T		
* Grupa_Grzegorz_02	4.559,00	16.50
M03A MPK dla Klaudia03 A	1.00	15.00
M03B MPK dla Klaudia03 B	2.200,00	1.50
M03T M03T		
* Grupa_Klaudia_03	2.201,00	16.50
M04A MPK dla Grzegorz04 A	3.454,00	17.00
M04B MPK dla Grzegorz04 B	2.000,00	1.70
M04T M04T		
* Grupa_Grzegorz_04	5.454,00	18.70
M06A MPK dla Aleksand06 A	999,00	2.00

- Wykonaj odświeżanie danych z poziomu wyświetlania raportu poprzez zaznaczenie w menu **Report / Refresh**

- Wyświetl raport w trybie eksperckim

Cost Centers		Actual	Plan	Var. (Abs.)	Var. (%)
M02A	MPK dla Grzegorz02 A	3.159,00	15.000,00	11.841,00-	78,94-
M02B	MPK dla Grzegorz02 B	1.400,00	1.500,00	100,00-	6,67-
M02T	M02T				
*	Grupa_Grzegorz_02	4.559,00	16.500,00	11.941,00-	72,37-
M03A	MPK dla Klaudia03 A	1,00	15.000,00	14.999,00-	99,99-
M03B	MPK dla Klaudia03 B	2.200,00	1.500,00	700,00	46,67
M03T	M03T				
*	Grupa_Klaudia_03	2.201,00	16.500,00	14.299,00-	86,66-
M04A	MPK dla Grzegorz04 A	3.454,00	17.000,00	13.546,00-	79,68-
M04B	MPK dla Grzegorz04 B	2.000,00	1.700,00	300,00	17,65
M04T	M04T				

koniec

SPRZEDAŻ**ćwiczenie 4a**

Dokonaj realizacji zamówienia od klienta na 10 pomp z przyporządkowaniem do wcześniej utworzonego Centrum Zysku (CZ).

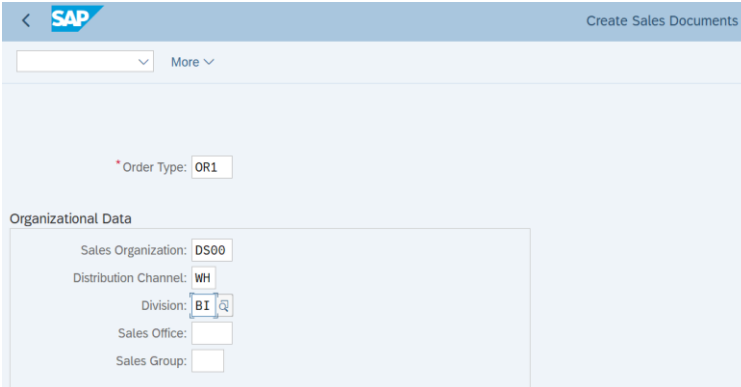
WARIANT I

- Wprowadź nową fakturę zakupową przy pomocy transakcji **FB70** / konto KG **810200**
- Sprawdź zaksięgowany dokument poprzez transakcję **FB03**

WARIANT II

Ścieżka dostępu: **Logistics/ Sales and Distribution/ Sales/ Order/ Create – VA01**

- Wpisz w określone pola:
- Wpisz "Order Type" (Rodzaj zlecenia): **OR**
-

The screenshot shows the SAP 'Create Sales Documents' interface. The 'Order Type' field is set to 'OR1'. Under the 'Organizational Data' section, the following values are entered: Sales Organization: DS00, Distribution Channel: WH, Division: BI, Sales Office: (empty), and Sales Group: (empty).

- Podaj poniżej:
- Sales organization / Dział Sprzedaży: **DS00**
- Distribution channel / Kanał Dystrybucji: **WH**
- Division / dziedzina: **BI**
- Sales office / Biuro sprzedaży: **opcjonalnie**
- Sales group / Grupa sprzedawców: **opcjonalnie**
- **ENTER**
- Podaj:
- Odbiorcę (Sold-to-Party: **indeks klienta, np. 139000**)
- Numer dokumentu referencyjnego:
- Datę dokumentu: **np. 10.02.202x**

W tabeli podaj:

- Kod materiału: **DXTR3000**
- Ilość: **10**
- **ENTER**

- Sprawdzamy następnie w tabeli pole „**Profit Center**”. Podajemy właściwy numer.
- Sprawdzamy wartość zlecenia „**Net value**”
- Sprawdzamy potwierdzenie dostawy „**Schedule line for item**” oraz datę dostawy „**Req. deliv. date**”
- Podaj datę planowanej dostawy:

ćwiczenie 4b

Utwórz dostawę zamówionego towaru do klienta w oparciu o dokument zlecenia sprzedaży.

Ścieżka dostępu: **Logistics/ Sales and Distribution/ Shipping and Transportation/ Outbound Delivery/ Create/ Single document/ With Reference to Sales Order** – transakcja **VL01N**

- Wypełnij:
 - Miejsce wysyłki towaru (Shipping point): **1000** (F4)
 - Datę realizacji dostawy (Selection date):
 - Numer zlecenia sprzedaży (Order):
 - **ENTER**

Utwórz dokument wydania z magazynu – transakcja **LT03**.

- Uruchom **VL02N**
- Magazynier potwierdza fizyczną (faktyczną) operację pobrania z magazynu określonego towaru
- Zakładka „**Picking**” – sprawdź liczbę pobranego towaru w „**Pick quantity**”:
- Drukujemy dokument księgowania wydania towaru tzw. „WZ” - przycisk „**Post goods issue**”
- Wpisz numer dostawy

Sprawdź również wcześniej utworzone zlecenie dostawy – transakcja **VL03N** oraz status kontraktu.

UWAGA: istnieje możliwość zaksięgowania wcześniej zapisanych w systemie dokumentów poprzez **SAVE** za pomocą transakcji **VL02N**

ćwiczenie 4c

Utwórz fakturę dla zrealizowanej dostawy.

Ścieżka dostępu: **Logistics/ Sales and Distribution/ Billing/ Billing Document/ Create** – transakcja **VF01**

- Wpisz numer dokumentu (WZ):
- **ENTER**
- Sprawdź dane w fakturze (**Invoice**)
- Zaznacz ikonkę „**Display doc. header details**”
- **SAVE**
- Zapisz numer faktury

ćwiczenie 4d

Sprawdź stan rozliczeń z danym odbiorcą.

Ścieżka dostępu: **Accounting/ Financial Accounting/ Accounts Receivable/ Account/ Display/change line items** – transakcja **FBL5N**

- Wprowadź dane:
 - Kod klienta: 77xx
 - **EXECUTE**
- Z menu **Settings/** wybierz „**Switch list**” – zmiana formatu wyświetlenia danych (powyższą funkcję można stosować zamiennie)
- W ikonce „**Select layout**” wybieramy wariant (Layout) „**1SAP-D**”
- Dodaj tekst do wyświetlonej tabeli: Ikonka „**Change layout**” – wybierz „**text**” (szukamy ikonka „lornetka”) zaznacz i przenieś strzałkami na lewą stronę
- **ENTER**

ćwiczenie 4e

Wprowadź informację do systemu o dokonanej płatności przez klienta za dostarczony towar.

- Ścieżka dostępu: **Accounting/ Financial Accounting/ Accounts Receivable/ Document Entry/ Incoming Payment** - transakcja **F-28**
- Sprawdź: Company code: **DE00**
- Podaj:
 - Data przyjęcia zapłaty (Document date): np. **data wczorajsza**
 - Numer konta w planie kont w „Bank data” (Account): – wybór konta bankowego KG
 - Wartość brutto (Amount):, np. **1000 EUR**

- Numer kodu klienta (Account) w „Open item selection”: np. (prosze podać własnego odbiorcę)
- **ENTER**

Uporządkuj tabelę od wartości najbardziej zaległej.

- Przechodzimy automatycznie do ekranie „**Post Incoming Payments**”
- Dokonaj skojarzenia określonej wartości zapłaty (**Amount entered**) z kwotami zrealizowanych wcześniej dostaw (**Assigned**) poprzez x2 kliknięcie na określonej pozycji (pozycje w kolorze niebieskim są przeznaczone do realizacji płatności).
- Ponieważ chcemy żeby wpływająca kwota była skojarzona wyłącznie z określoną fakturą podwójnie „klikamy” na wszystkie pozostałe transakcje (pojawi się kolor czarny)

UWAGA: Jeżeli kwota „**Not assigned**” wynosi 0 EUR przejdź do **SAVE**, jeżeli nie sprawdź powyższą pozycję i zapisz kwotę Wartość ze znakiem (-) oznacza zbyt duże obciążenie.

- Jeżeli mamy dodatkową wartość wynikającą z uzyskanego skonta (bonus za wcześniejszą zapłatę) przechodzimy do zakładki „**Partial pmt**”
- Wybieramy dowolną fakturę (kliknięcie x2) i wpisujemy kwotę stanowiącą w/w różnicę (**Payment amount**)
- **ENTER**
- Sprawdź „**Not assigned**”, jeżeli wynosi 0 EUR przejdź do **SAVE**

Zapisz numer dokumentu księgowego:

- **EXIT**

ćwiczenie 4Sf

Sprawdź rejestrację przychodów na podanym Centrum Zysku.

- Otwórz transakcję **S_E38_98000088**
- Wypełnij wszystkie pola obowiązkowe – analogicznie do raportowania w obszarze kosztów
 - **EXECUTE**
- Sprawdź wartości kosztowe (wartość netto na fakturze zakupowej)

koniec

5. Rachunek kosztów w obszarze CO-OM (rachunek kosztów pośrednich) – podstawowe działania na kosztach

Wprowadzenie

SCENARIUSZ nr 1: Wraz z końcem okresu księgowego w module controllingu należy dokonać rozliczenia kosztów. Do takich rozliczeń należą m.in.: rozliczenie świadczeń wzajemnych (rozliczenie kosztów za pomocą działań) oraz rozliczenie zagregowanych MPK'ów na obiekty docelowe. Przykładem mogą być **usługi remontowe** realizowane w firmie przez dział wewnętrzny, którego celem są w/w usługi.

ćwiczenie 5a

MPK X świadczy usługi wewnętrzne (np. prace remontowe) na rzecz innych komórek organizacyjnych w obrębie tego samego przedsiębiorstwa (jednostki organizacyjnej DE00). MPK X powinien obciążyć częścią swoich kosztów inne MPK'i korzystające z jego usług. Aby MPK'i odbiorcze zostały obciążone kwotami proporcjonalnymi do wielkości otrzymanych usług, zostało ustalone, że prace MPK X zostaną wycenione na podstawie ilości przepracowanych na rzecz MPK'ów odbiorczych godzin / m³ / kg itd. Pojedyncza godzina pracy (roboczogodzina) została wyceniona na podstawie wcześniejszej kalkulacji.

Dokonaj rozliczenia kosztów za pomocą tzw. działania dla zdefiniowanej jednostki działania i wycenionej wcześniej stawki.

Krok 0:

Utwórz nowy lub sprawdź istniejący rodzaj MPK'a dla którego będziemy tworzyć działanie na kosztach pośrednich.

UWAGA: Należy podać pełny okres! Np. od **01.06.2014** do ...

Ścieżka dostępu: **Accounting/ Controlling/ Cost Center Accounting/ Master data/ Cost Center/ Individual Processing/ Display** – transakcja **KS03** / ewentualnie (**KS01**)

- Wpisz pierwszy MPK z grupy (**Cost Center**):
- **ENTER**
- Podaj „Rodzaj” MPK (**Cost Center category**): [np. G]

Change Cost Center: Basic Screen

Cost Center: EUEX1000 John Davis
 Controlling Area: EU00 Global Bike Europe
 Valid From: 01.01.2009 to: 31.12.9999

Names
 *Name: John Davis
 Description: EU Executive: John Davis

Basic data
 User Responsible:
 *Person Responsible: John Davis
 Department: EU Corporate
 *Cost Center Category: G Administration
 *Hierarchy area: E1100 Executive Board

CCTC	Name
9	Marketing
E	Development
F	Production
G	Logistics
H	Service cost center
L	Management
M	Material
R	Human Resources
S	Social
V	Sales
W	Administration

Krok 1:

Zaksięguj na nowym MPK zakup materiałów remontowych i koszty związane z wykonaną za ostatni miesiąc pracą – pracownicy działu remontowego.

- Uruchom transakcję **FB60** i wprowadź koszty według rodzaju na łączną kwotę ok. 5 000 EUR netto.
- Sprawdź wykonaną dekretację poprzez **FB03** oraz **KSB1**
- **EXIT**

Krok 2:

Utwórz wtórny rodzaju kosztu przy pomocy którego zostanie dokonane rozliczenie kosztów.

Ścieżka dostępu: **Accounting/ Controlling/ Cost Center Accounting/ Master data/ Cost Element/ Individual Processing/ Create Secondary** - transakcja **KA06**

- Podaj:
 - Numer konta kosztowego „Rodzaj kosztów” (Cost element): **901xx**
 - Ważny od – do (Valid): **cały rok bieżący** i **ENTER**
 - Podaj nazwę „Oznaczenie” (Name): **RKDxx**
 - Podaj opis: **Rozliczenie kosztów działań dla grupy xx**
 - W „Typ rodzaju kosztów” (C elem category) wpisz: **43 – „Rozrachunek działań / procesów”** (Internal activity allocation)
- **SAVE** i zapisz kod rodzaju kosztu: **EXIT**
- **Sprawdź wykonany zapis poprzez** transakcja **KA03**

Krok 3:

Zdefiniuj rodzaj działania w celu późniejszego rozliczenia kosztów.
Działanie w controllingu jest odzwierciedleniem wykonanej pracy (usługi wewnętrznej).

Ścieżka dostępu: **Accounting/ Controlling/ Cost Center Accounting/ Master data/ Activity Type/ Individual Processing/ Create** – transakcja **KL01**

- Podaj numer rodzaju działania (Activity type): **999xx**
- Valid: **cały rok**
- **ENTER**

- Podaj dane w sposób następujący:
 - Oznaczenie (Name): **UsługiMPK1xx**
 - Opis tekstowy: dowolny

 - „**Jednostka działania**” (Activity unit): **h** (godzina)
 - „**Rodzaje MPK**” (Cctr categories): wpisz zapisany w MPK kod! (por. I krok bieżącego ćwiczenia) –np. „**C**”
 - „**Typ rodz. działania**” (Atyp category): **1** (ręczne wprowadzanie, ręczne rozliczanie)
 - „**Rodzaj koszt. rozlicz.**” (Allocation cost elem): podaj wcześniej utworzony kod wtórnego rodzaju kosztów - np. **901xx**
 - „**Wskaź. stawki rzecz.**” (Price indicator): **3** (stawka ustalana ręcznie)

 - Sprawdź poprawność danych poprzez **ENTER**
 - Jeżeli nie ma komunikatów - **SAVE**

- Zapisz wybrany numer „**Rodzaju działania**” (Activity type):
- **EXIT**
- Sprawdź wcześniej wykonany wpis - transakcja **KL03**

Krok 3:

Zaplanuj cenę (stawkę) dla jednostki utworzonego wcześniej działania (usługi wewnętrznej).

UWAGA: Zmień profil planisty (transakcja **KP04**) na **SAP101**

Ścieżka dostępu: **Accounting/ Controlling/ Cost Center Accounting/ Planning/ Activity Output/Price/ Change** – transakcja **KP26**

Podaj:

- „**Wersję**” (Version): **0**
- „**Od okresu do okresu**” (Period): **1 do 12**
- „**Rok obrotowy**” (Fiscal year): **200x**
- „**MPK**” (Cost center): kod wybranego MPK, np. **MK200**
- „**Rodzaj działania**” (Activity type): kod UsługiMPK1xx
- Sprawdź w polu „**Wpis**” (Entry): zaznacz „**Oparty na formuł.**” (Form based)

- Przejdź ikonka „**Ekran przeglądu**” (Overview screen)

- Wpisz w tabeli stawkę za zdefiniowane wcześniej działanie w kolumnie “**Stałą stawką**” (Fixed price): **100 EUR**

- **SAVE**
- Sprawdź wykonane zapisy - transakcja **KP27**

Krok 4:

Prace zostały zrealizowane w danym obszarze tworzenia kosztów.
Za pomocą podanego rozdzielnika przeprowadzonych prac dokonaj rozliczenia kosztów.

Rozdzielnik przeprowadzonych prac na miesiąc bieżący

Nadawczy MPK (Send.CCtr)	Kod działania (Saty Typ.)	Odbiorczy MPK (Rec. CCtr)	Ilość działania w godz. (Total quantity)
MPK1	999xx	MPKxx	12
MPK1	999xx	MPKyy	16

Ścieżka dostępu: **Accounting/ Controlling/ Cost Center Accounting/ Actual Postings/ Activity Allocation/ ENTER** – transakcja **KB21N**

Podaj:

- Daty dokumentu i daty księgowania: ostatni dzień bieżącego miesiąca
- Tekst: Rozliczenie kosztów grupy xx
- W kolumnie:
 - “**Nadaw. MPK**” (Send.CCtr): (patrz krok 1)
 - „**RoDzN**” (Saty Typ.): (patrz krok 3)
 - „**Odb. MPK**” (Rec. Cytr): (dowolny)
 - „**Ilość łączna**” (Total quantity): wpisz dane z tabeli (wprowadź do tabeli 2 pozycje dla 12 i 16h – dla dwóch różnych odbiorców)
 - **ENTER**
 - **SAVE**
- Zapisz numer dokumentu:
- **EXIT**

Sprawdź wykonany wpis.

- Uruchom transakcję **KB23N** oraz transakcję **KSB5**

Krok 5:

Sprawdź wartości rozliczenia dla poszczególnych MPK odbiorczych za pomocą raportu pozycji pojedynczych.

Ścieżka dostępu: **Accounting/ Controlling/ Cost Center Accounting/ Information System/ Reports for Cost Center Accounting/ Line items/ Cost Centers:Actual Line Items** – transakcja **KSB1**

- Podaj tylko swój MPK lub swoją grupę MPK (Cost center group):
 - **UWAGA:** Pozostałe dane w tym obszarze wymazać
 - Upewnij się, że „**data księgowania**” (posting date) przypada na cały bieżący miesiąc
 - Zmień wariant wyświetlania (Display variant) na np. **3SAP** (Secondary costs: Activity allocation)
 - **EXECUTE**
- Zapisz wartości (kwoty) rozliczenia dla poszczególnych MPK odbiorczych:

MPK2:

MPK3:

- **EXIT**

koniec

 Wprowadzenie

SCENARIUSZ nr 2: Zostały zadekretowane wydatki za **materiały biurowe** dla całego działu, np. zakupów. Należy teraz dokonać przeksięgowania kosztów dla docelowych odbiorców, tj. na odpowiednie MPK'i.

ćwiczenie 5b

Sprawdź saldo na własnym MPK (1) dla rodzaju kosztów, np. (Materiały biurowe). Alternatywnie zaksięguj (FB60) jedną zbiorczą fakturę na kwotę EUR 1 000.

- Uruchom transakcję **KSB1** / Podaj własną grupę MPK oraz „**Rodz. Koszt.**”
- Zapisz saldo dla poszczególnych MPK:
- UWAGA: wartość sumaryczna (wartość bez „-” oznacza wartość ujemną)

Dokonaj przeksięgowania kosztów pomiędzy wybranymi obiektami MPK.

Ścieżka dostępu: **Accounting/ Controlling/ Cost Center Accounting/ Actual Postings/ Manual Reporting of Costs/ Enter** – transakcja **KB11N**

- Data dokumentu, dat księgowania: **dzisiejsza**
- „**Tekst dok.**” (Doc. Text): Dokonaj przeksięgowania na MPK2 (drugi w grupie)
- Wprowadź w tabeli - w kolumnie:
 - „**MPK stare**” (Cctr (old)) wpisujemy:
 - „**Rodz. kosz.**” (Cost elem.):
 - „**Kwota**”: **1 000 EUR**
 - „**MPK nowe**” (Cctr (new)) wpisujemy: (MPK 2)
 - **ENTER**
- Sprawdź wprowadzone dane i dokonaj zaksięgowania **SAVE**
- Podaj numer dokumentu:
- **EXIT**

Sprawdź wykonaną operację na obiektach MPK – transakcja **KB13N**.

- Uruchom transakcję **KSB5**
- Sprawdź obecne saldo na wybranej grupie MPK - uruchom transakcję **KSB1**
- UWAGA: dodaj kolumnę „**Partnerskie MPK**”

koniec

 Wprowadzenie

SCENARIUSZ nr 3: W kolejnym etapie rozliczenia kosztów dokonamy rozliczenia MPK na którym są zaksięgowane zagregowane wartości dotyczące działalności całej firmy. W naszym ćwiczeniu będą to koszty czynszu (**powierzchnia biurowa – 100 m²**). Koszty czynszu powinny zostać rozliczone na wszystkie MPK w przedsiębiorstwie zajmujące określoną powierzchnię biurową (**klucz rozliczenia**).

ćwiczenie 5c

UWAGA:

1. Przed rozpoczęciem sprawdź istniejącą grupę MPK lub utwórz nową.
2. Sprawdź stan w **System** a) Własne zlecenia spoola; b) Zadania własne

Dokonaj **automatycznego rozliczenia** kosztów z użyciem cyklu rozliczeniowego z referencją do zaksięgowanej faktury za czynsz na wartość 5 000 – transakcja **FB60**; konto KG:
Podaj datę wcześniejszą (np. 7 dni wstecz)

ETAP 0

Zdefiniuj **wskaźnik statystyczny** kod: POWxx. Wskaźnik statystyczny (co jest podstawą rozliczenia – jak jednostka rozliczenia) będzie traktowany jako klucz podziału kosztów w późniejszym rozliczeniu.

Ścieżka dostępu: *Accounting/ Controlling/ Cost Center Accounting/ Master Data/ Statistical Key Figures/ Individual Processing/ Create* –transakcja **KK01**

- W polu „**Wskaźnik statyst.**” (Sta. Key figure) wpisz nowy kod: **np. MKxxxx1**
- „**Dane podstawowe**” lub **ENTER**
- W obszarze „**Dane podstawowe**” (Basic data) podaj:
 - „**Oznaczenie**” (Name): np. powierzchnia biurowa dla grupy xx
 - „**Jedn. wsk. statyst**” (Stat. Key fig. UnM): **M2** (metry kwadratowe)
 - „**Typ wskaźnika**” (Key fig. cat.): **Wart. St.** (Fxd val.)
 - **SAVE**
- Sprawdź poprzez transakcję **KK03**

Wprowadź wartości rzeczywiste podziału kosztu czynszu według wcześniej zdefiniowanego wskaźnika na poszczególne MPK odbiorcze.

Wprowadzone wartości określają powierzchnię (100 m²) przypadającą na wybrane komórki organizacyjne.

Ścieżka dostępu: *Accounting/ Controlling/ Cost Center Accounting/ Actual Postings/ Statistical Key Figures/ Enter* – transakcja **KB31N**

- Wprowadź:
 - „**Data dokumentu**”, „Data księgowania”: **dzisiejsza**
 - „**Tekst dok.**” (Doc. Text): **Rozdzielnik – pow. Biurowa (GRxx)**

- W tabelce wpisujemy, w kolumnie:
 - MPK na który ma być dokonane zadekretowanie kosztów - „Odb. MPK” (Rec.CCtr): MPK1 i w drugim wierszu MPK2
 - „**Wskaźnik statyst.**” (StatKF)) wpisz kod: np. **MKxxxx1** (utworzony wcześniej)
 - „**Ilość łączna**” (Total quantity) **100** m², np.: MPK1 = **50** m²; MPK2 = **30** m²
MPK3 = **20** m²
 - **ENTER !!!**
- **SAVE**
- Zapisz numer dokumentu:
- Sprawdź wykonany wpis poprzez transakcję **KB33N**
- **UWAGA: Edycja szablonu rozliczenia jest dostępna w ramach **KB31N**. Należy podać Numer Dokumentu Referencyjnego (NrDocRef)!**

ETAP I

Zdefiniuj cykl rozliczeniowy.

Ścieżka dostępu: **Accounting/ Controlling/ Cost Center Accounting/ Period-end Closing/ Single Functions/ Allocations/ Distribution** – transakcja **KSV5**

Krok 1:

- Wprowadź: **Podaj zakres bieżącego miesiąca**
- Oraz **rok obrotowy**

Krok 2:

- Z menu głównego proszę wybrać: **Dodatki/ Cykl/ Tworzenie** (*Extras/ Cycle/ Create*)
- Nową nazwę dla:
 - „**Cykl**” (Cycle): **MKxxx1**
 - **UWAGA !!!: „Data rozpoczęcia”** (Starting date): początek bieżącego miesiąca
- **ENTER**

Krok 3:

- W polu „**Tekst**” (Text) wpisz: **Rozl. powierzchni biurowej (MKCxx1)**
- Oznaczamy w polu „**Wskaźnik**” (Indicator): „**Interacynie**” (Iterativa)

Krok 4a:

Używając przycisku „**Dodanie segmentu**” (Attach segment) proszę tworzyć segment rozliczenia (segmenty zawierają nadawców i odbiorców rozliczenia, zasady oraz klucze rozliczeń)

- W „**Nazwie segmentu**” (Segment name) podajemy: np. **Budynki1** i opis
- W pierwszej zakładce „**Nagl. segm.**” (Segment hdr):
 - w polu „**Reguła nadawcy**” (Sender value) wprowadź: „**Zaksięgowane kwoty**” (Posted amounts); pozostawiamy udział **100%** oraz „**Wart. rzecz**”
 - W obszarze „**Podstawa odniesienie odbiorcy**” (Recvr traicing factor) dla „**Rodzaj zm. Udz.**” Wybieramy „**5-Wskaźniki statysty. rzecz.**”; pozostałe - pozostawiamy parametry systemowe.

Krok 4b:

- W zakładce „**Sender/reciver**” / Nadawca/Odbiorca :
 - Dla „Nadawcy” podajemy „**MPK**” (Cost center):
 - „**Rodzaj kosztów**” (Cost element): (Koszty lokalowe) / patrz faktura
 - Dla „Odbiorcy” podajemy „**MPK**” (Cost center): od do lub **Grupa MPK**

Krok 4c:

- W zakładce „**Podst. odnieś. odb.**” (Recvr traicing factor) dla pola „**Wskaż. statyst**” (Stat.key fig) podajemy kod – wskaźnika (sprawdź etap 0!)

Krok 4d:

- W zakładce „**Współczyn. Ważenia odbiorcy**” (Recvr traicing factor):
 - Podajemy wartości procentowe – **UWAGA: jeżeli nie wprowadzamy zmian w zakresie kosztów podaje przy każdej pozycji 100%!**
 - **ENTER**
- **SAVE** – zaakceptuj komunikat utworzenia zlecenia konfiguracyjnego
- **UWAGA: W sytuacji braku uprawnień należy utworzyć własne zlecenie kliknij na ikonkę „karteczka”; podaj nazwę zlecenia i ENTER**
- **EXIT**

ETAP II

Dokonaj rozliczenie – uruchomienie cyklu rozliczeniowego.

Ścieżka dostępu: **Accounting/ Controlling/ Cost Center Accounting/ Period-end Closing/ Single Functions/ Allocations/ Distribution** – transakcja **KSV5**

I. Przebieg TESTOWY:

- Period: miesiąc bieżący: **od MM do MM** (np. dla października 10 i 10)
- Dla roku bieżącego: **202x**
- W polu „Cykl” (Cycle): **GRxx**
- Zaznacz funkcje: „Przetwarzanie w tle” (In background) oraz „Przebieg testowy” (Test run) **ENTER + EXECUTE**
- Podajemy:
 - 1) parametry urządzenia wyjściowego (urządzenie LP01,
 - 2) podajemy nazwę zadania
 - 3) zaznaczamy „natychmiastowe” wykonanie) **EXECUTE (Kopiowanie)**
- Czekamy na komunikat zakończenia procesu: „Zadanie Rozliczenie ... *jest Gotowe*”

Uruchom z menu **System / Zadania własne** (UWAGA: należy poczekać kilkanaście sekund na pojawienie się raportu!

- Klikając na „karteczkę” (SPOOL) linii uzyskujemy zapis testowego rozksięgowania:

II. Przebieg PRODUKTYWNY:

UWAGA!!! Nie wolno wykonywać przebiegów równocześnie!

- Będąc w tym samym polu kliknij x2 – raport pozycji pojedynczych (strony Wn/Ma)
- **EXIT** – przechodząc do ekranu podstawowego (Initial Screen)
- Odznacz funkcję: **Test run (Przebieg testowy)**
- **EXECUTE**
- Sprawdź (*Processing status*): powinno być (*Production run*)
- I poniżej (*Processing completed without errors*)
- Kliknij x2 na linii raportu aby otrzymać raport rozksięgowania:

UWAGA: Wszystkie zadania wysłane do tzw. „Spoola” są dostępne: transakcja **SP02**

III. Sprawdź wykonane rozksięgowania na MPKach odbiorczych:

- Sprawdź zaksięgowania na poszczególnych MPK- transakcja **KSB1**

koniec

Ćwiczenia: CO3

Analiza rentowności w systemie SAP ERP – moduł CO

AGENDA:

1. Raport z podziałem na MPK (Cost Element) i na rodzaj kosztów
2. Raport wartości kumulowanych z podziałem na rodzaj kosztów z podziałem na wybrane zakresy czasowe
3. Raport centrów zysku
4. Raport zleceń / MPK /rodzaje kosztów

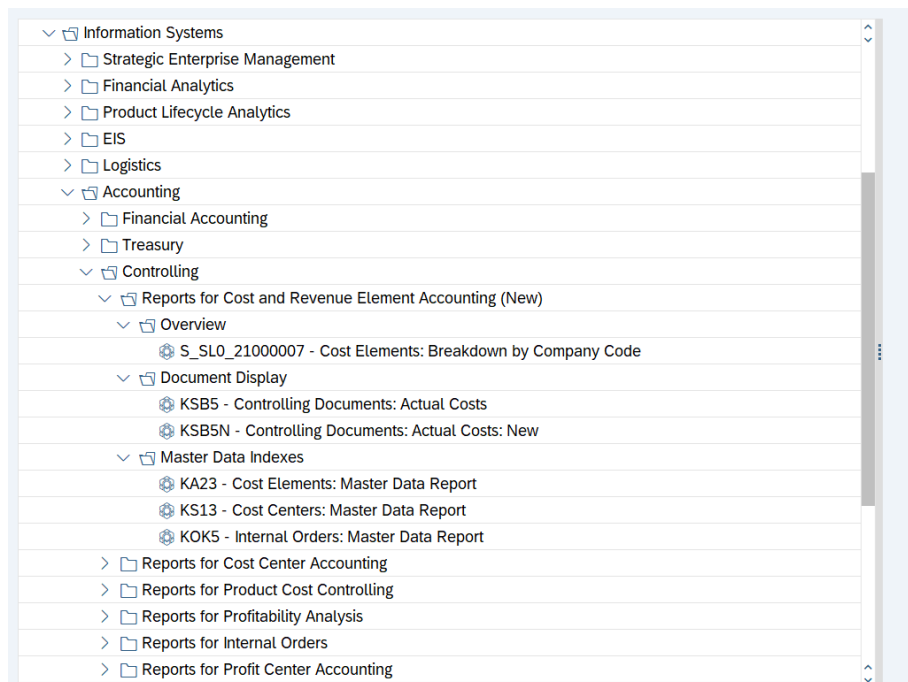
Zadanie:

Kierownictwo przedsiębiorstwa **Global Bike Europe** zleciło Państwu wykonanie analizy rentowności określonych segmentów rynku za okres bieżącego roku.

Dane stałe:

Poziom zarządzania (rachunek wyników): **EU00** - Global Bike Europe

- Dokonaj przeglądu struktury katalogów dla „**Information System**” w module CO.

1. Raport z podziałem na MPK (Cost Element) i na rodzaj kosztów

- Wyświetl raport z podziałem na MPK (Cost Element) i na rodzaj kosztów (Cost Element) - **S_SLO_21000007**

Cost Elem.: Objects

14.03.2024 2 2

Company Code *

Cost Element/Group 6810000 IT

3 2024

Lead Column	Period 3	Per. 1 - 3
CTR M04A MPK d	999	999
CTR M04B MPK d		
CTR MK001 MKMK		200
* Cost Centers	999	1.199
ORD 100003 Zlece	1.099	1.099
ORD 100011 Zlece	1.099	1.099
ORD 100012 Zlece	400	400
ORD 100014 Zlece	430	430
ORD 100015 Zlece	200	200
ORD 100018 Zlece	1.099	1.099
* Orders	4.327	4.327
** Total	5.326	5.526

- EXIT**

2. Raport wartości kumulowanych z podziałem na rodzaj kosztów z podziałem na wybrane zakresy czasowe

- Wyświetl raport z podziałem i na rodzaj kosztów (Cost Element) - **S_ALR_87013614**

Current Period/Cumulated

Date: 14.03.2024 Page: 2 /

Cost Center/Group MPK2024 Grupa podyplomowa 2024 Column: 1 /

Person responsible: *

Current period: 3 2024

Actual, Period	Plan, Period 3	Variance, Perio	Cost Elements	Actual, Periods	Plan Periods 1	Variance Period	Plan Total Year	Available after
1.099,00	174,99	924,01	6020000 Salaries	1.099,00	525,00	574,00	2.100,00	1.001,00
500,00	183,34	316,66	6320000 Heating	500,00	550,00	50,00-	2.200,00	1.700,00
	366,66	366,66-	6400000 Insurance premiums		1.100,00	1.100,00-	4.400,00	4.400,00
1.632,00	350,01	1.281,99	6500000 Vehicle expenses	1.632,00	1.050,00	582,00	4.200,00	2.568,00
2.498,00	366,68	2.131,32	6600000 Advertising expenses	2.498,00	1.100,00	1.398,00-	4.400,00	1.902,00
	275,00	275,00-	6650000 Empl travel expenses		825,00	825,00-	3.300,00	3.300,00
560,00	183,34	376,66	6700000 Distrib. expenses	560,00	550,00	10,00	2.200,00	1.640,00
1.943,00	2.591,67	648,67-	6800000 Postage	1.943,00	7.775,00	5.832,00-	31.100,00	29.157,00
1.555,00	3.149,92	1.594,92-	6805000 Telephone	1.555,00	9.450,00	7.895,00-	37.800,00	36.245,00
2.000,00		2.000,00-	6805001 Telephone GG	2.000,00		2.000,00-		2.000,00-
999,00	4.124,97	3.125,97-	6810000 IT	999,00	12.375,00	11.376,00-	49.500,00	48.501,00
8.696,00	991,32	7.704,68-	6815000 Office supplies	8.696,00	2.975,00	5.721,00-	11.900,00	3.204,00
2.000,00		2.000,00-	6815002 Office supplies	2.000,00		2.000,00-		2.000,00-

- EXIT**

3. Raport centrów zysku

- Wyświetl raport plan / wydatki rzeczywiste dla Centrów Zysku - **S_E38_98000089**

Navigation	Pr...	Ne...	T	FS Item/Account	Plan OL1	Plan OL1	Actual	Var. OL1	Var. OL1
Advertising expenses					0,00	0,00	6.098,00	6.098,00	6.098,00
AW21					0,00	0,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00
Currency translation losses					0,00	0,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00
Heating					0,00	0,00	500,00	500,00	500,00
IT					0,00	0,00	5.326,00	5.326,00	5.326,00
IT supp GT					0,00	0,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00
Labor					0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Office supplies					0,00	0,00	9.296,00	9.296,00	9.296,00
Office supplies					0,00	0,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00
Office supplies GK					0,00	0,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00
Office supplies IP					0,00	0,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00
Office supplies MK					0,00	0,00	4.000,00	4.000,00	4.000,00
Office supplies MS					0,00	0,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00

- EXIT**

4. Raport zleceń wewnętrznych / MPK /rodzaje kosztów

- Wyświetl raport zleceń wewnętrznych w CO - **S_ALR_87012993**

Cost Elements	Actual	Plan	Var. (Abs.)	Var. (%)
5001000 RM Consumpt Expense	3.793.727,31	19.584.075,00	15.790.347,69	80,63
5004000 SF Consumpt Expense	5.725.835,00	13.683.550,00	7.957.715,00	58,16
6020000 Salaries	500,00		500,00	
6500000 Vehicle expenses	700,00		700,00	
6600000 Advertising expenses	3.600,00		3.600,00	
6800000 Postage	2.260,00	100,00	2.160,00	2.160,00
6805000 Telephone		200,00	200,00	100,00
6810000 IT	4.327,00	300,00	4.027,00	1.342,33
6815000 Office supplies	600,00		600,00	
8000000 Labor	607.316,50	1.211.418,40	604.101,90	49,87
8015000 Material Overhead		6.653.525,00	6.653.525,00	100,00
* Costs	10.138.865,81	41.133.168,40	30.994.302,59	75,35

koniec

Ćwiczenia: CO4

Wprowadzenie do zleceń wewnętrznych w module CO

AGENDA:

1. Podstawowe operacje na zleceniach wewnętrznych w CO
2. Proces tworzenia i konfiguracji zleceń wewnętrznych w CO
3. Realizacja procesu zakupu z referencją do zlecenia wewnętrznego

1. Podstawowe operacje na zleceniach wewnętrznych w CO**Wprowadzenie**

DEFINICJE

Zlecenie (wewnętrzne) – proste zadanie, projekt, przedsięwzięcie monitorowane z perspektywy planów i budżetów w ramach obszaru kontrolingowego.

Zlecenia wewnętrzne mogą tworzyć struktury hierarchiczne w postaci grupy zleceń.

Zastosowanie zleceń wspomaga planowanie, monitorowanie i rozliczanie kosztów związanych z realizacją wybranego fragmentu działalności przedsiębiorstwa (projektu).

Wyróżniamy m.in. następujące zlecenia w SAP ERP (CO-OM-OPA):

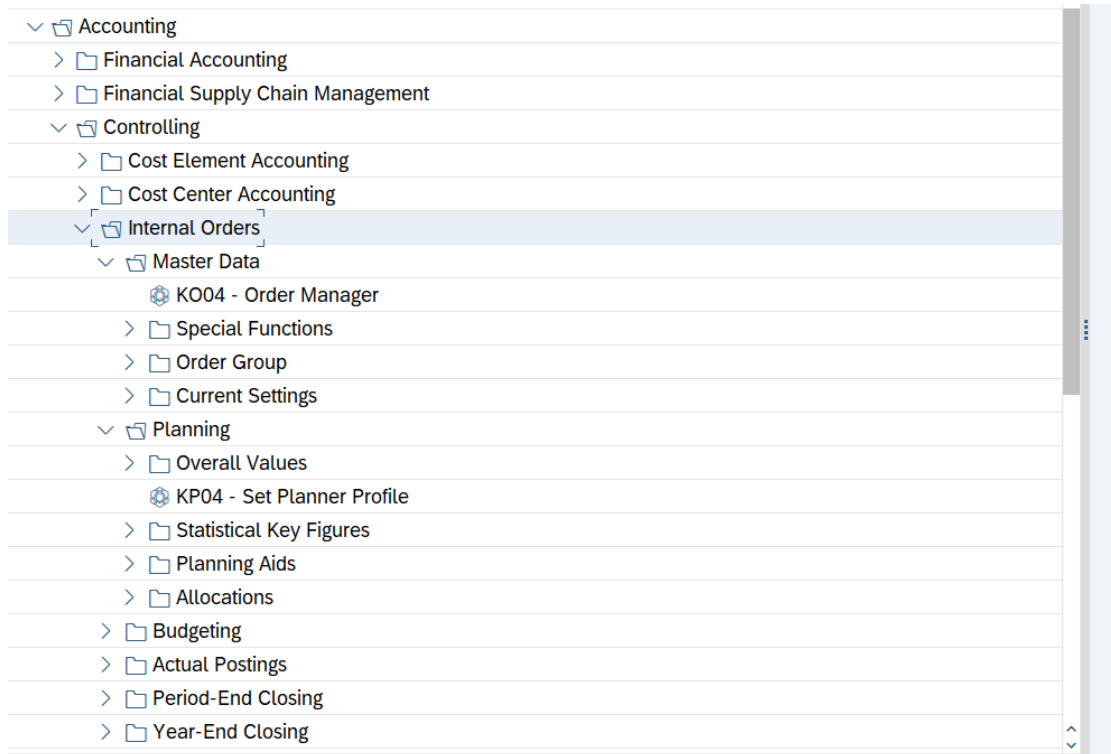
- **zlecenia rozgraniczające:** wewnętrzne rozliczenie kosztów w czasie z podziałem na zdefiniowane w systemie przedsięwzięcia;
- **zlecenia wewnętrzne:** monitorowanie kosztów, które powstają podczas realizacji danego przedsięwzięcia;
- **zlecenia inwestycyjne:** kontrolowanie środków zaangażowanych w realizację zadań inwestycyjnych;
- **zlecenia QM:** monitorowanie kosztów powstających w wyniku prowadzenia kontroli i przetwarzania danych, informacji w procesie zarządzania jakością;
- **zlecenia klienta:** monitorowanie kosztów i przychodów dla klienta kluczowego;
- **zlecenia produkcyjne:** wytworzenie wybranego produktu lub usługi;
- **zlecenia seryjne:** monitorowanie kosztowe wytwarzania produktów w wymiarze cyklicznym przez dłuższy okres czasu.

UWAGA: Jeśli przedsięwzięcie jest złożone i długotrwałe należy wykorzystać możliwości funkcjonalne modułu projektowego **Project System (PS)**!

ćwiczenie 1a

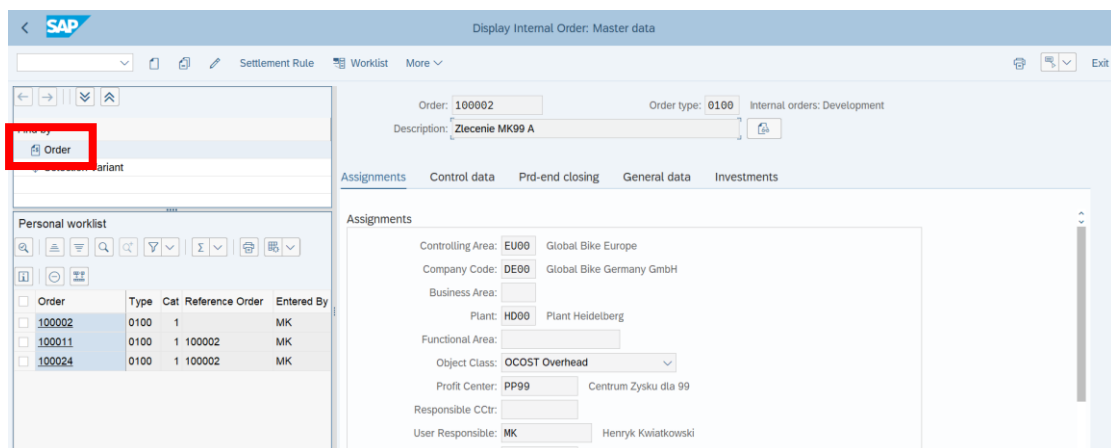
Proszę odnaleźć w drzewie transakcji podkatalog „Zlecenia wewnętrzne”.

- rozwiń poszczególne podkatalogi i dokonaj analizy funkcjonalnej dla Zleceń wewnętrznych (**Orders**)

ćwiczenie 1b

Sprawdź listę zleceń wewnętrznych utworzonych w systemie.

- Uruchom „Menedżera zleceń” - transakcja **KO04**
- Kliknij x2 na ikonkę „zlecenia”

- W wyszukiwarce wybierz dowolne zlecenie (numer): np. **100002**
- Kliknij x2 na wybrane wcześniej zlecenie i wyświetl dane zawarte w poszczególnych zakładkach.

Wyświetl wybrane wcześniej zlecenie przy pomocy innej transakcji „Wyświetlanie”.

- Wyświetl wybrane wcześniej zlecenie przy pomocy transakcji **KO03**

Wyświetl wartości planowanych kosztów dla wybranego zlecenia wewnętrznego.

- Uruchom transakcję **KO13**
- Podaj numer zlecenie: np. **100002**
- Zaznacz „**Planowanie globalne**” lub **ENTER**.
- Dokonaj analizy dla poszczególnych okresów – lat obrotowych

Order: 100002 Zlecenie MK99 A
Order type: 0100 Controlling Area: EU00

Period	Plan	Tran...	P..	Planned total	Costing	Cost element plan
Overa...	2.001,00	EUR		2.001,00	0,00	0,00
2021		EUR				
2022		EUR				
2023		EUR				
2024	1.000,00	EUR	C	1.600,00	0,00	600,00
2025	1.001,00	EUR		1.001,00	0,00	0,00
2026		EUR				
2027		EUR				
2028		EUR				
2029		EUR				
Total...	2.001,00	EUR		2.601,00		600,00

Wyświetl wartości budżetów dla wybranego zlecenia wewnętrznego.

- Uruchom transakcję **KO23**
- Podaj numer zlecenie: np. **100002**
- Zaznacz „**Budżet pierwotny**” lub **ENTER**.

< **SAP** Display Original Budget: Annual overview

Order: 100002 Zlecenie MK99 A
Order type: 0100 Controlling Area: EU00

Annual Values

Period	Budget	Tran...	Current budget	Assigned	Planned total Ve...
Overa...	1.000,00	EUR	1.000,00	0,00	2.001,00
2023		EUR			
2024	1.000,00	EUR	1.000,00	500,00	1.600,00
2025		EUR			1.001,00
2026		EUR			
2027		EUR			
Total...	1.000,00	EUR	1.000,00	500,00	2.601,00

- Dokonaj analizy struktury budżetu i stopnia jego realizacji z podziałem na poszczególne lata obrotowe.

Wyświetl listę dokumentów księgowych utworzonych z referencją do wybranego zlecenia wewnętrznego.

- Uruchom transakcję **KOB1**
- Podaj numer zlecenie: np. **100002**
- Podaj szeroki zakres czasowy „Daty księgowania”: np. od **01.01.20xx do dnia dzisiejszego**
- Podaj „Wariant wyświetlania”: np. **SAP1**
- **EXECUTE**

< **SAP** Display Actual Cost Line Items for Orders

Document Master Record

Layout /WSIIZ WSIIZ
Order 100002 Zlecenie MK99 A
Report Currency EUR Euro

Cost Element	Cost element name	Σ	Val.in rep.cur.	PUM	Of Offsetting Acct	Name of Offsetting Account
6600000	Advertising expenses		500,00	K	119003	Thick Spoke
Order 100002 Zlecenie MK99 A			500,00			
			500,00			

- wykonaj analizy dokumentów z podziałem na poszczególne konta kosztowe

CO	<h1 style="margin: 0;">Controlling</h1> <h2 style="margin: 0;">SAP S/4HANA</h2>
----	---

- klikając x2 na wybrany wiersz uzyskujemy dostęp do danych szczegółowych

Display Document: Data Entry View

Document Number: 1900000144 Company Code: DE00 Fiscal Year: 2024
 Document Date: 10.03.2024 Posting Date: 10.03.2024 Period: 3
 Reference: MK/2024/99/13 Cross-Comp.No.: Texts Exist:
 Currency: EUR Ledger Group:

Co.	Item	Key	SC Account	Description	Amount	Crcy	Tx	G/L Account	Supplier	WBS Element	Profit Center	Cost Center	Order
DE00	1	31	119003	Thick Spoke	595,00	EUR	A1	3300000	119003				
	2	40	6600000	Advertising expenses	500,00	EUR	A1	6600000			PP99		100002
	3	40	3800001	VAT	95,00	EUR	A1	3800001					

- EXIT

Wyświetl raport dotyczący analizy stopnia realizacji budżetu.

- Uruchom transakcję **S_ALR_87012993**
- Podaj zakres czasowy „Od okresu do okresu”: np. **od 01.01.2008 do 31.12.2008**
- Podaj numer zlecenie: np. **100002**
- **EXECUTE**

Orders: Actual/Plan/Variance Date: 14.03.2024 14:48:23 Page: 2 / 2

Order/Group: 100002 Zlecenie MK99 A
 Reporting period: 1 - 12 2024

Cost Elements	Actual	Plan	Var. (Abs.)	Var. (%)
6600000 Advertising expenses	500,00		500,00	
6800000 Postage		100,00	100,00-	100,00-
6805000 Telephone		200,00	200,00-	100,00-
6810000 IT		300,00	300,00-	100,00-
* Costs	500,00	600,00	100,00-	16,67-
** Balance	500,00	600,00	100,00-	16,67-

- Dokonaj analizy

- klikając x2 na poszczególne wiersze (konta kosztowe) przechodzimy do listy dokumentów księgowych, które tworzą wartość zagregowaną

Orders: Actual/Plan/Variance Date: 14.03.2024 14:48:23 Page: 2 / 2

Order/Group 100002 Zlecen
Reporting period 1 - 12 2024

Cost Elements	Var. (Abs.)	Var. (%)
6600000 Advertising expenses		
6800000 Postage	500,00	
6805000 Telephone	100,00-	100,00-
6810000 IT	200,00-	100,00-
* Costs	300,00-	100,00-
** Balance	100,00-	16,67-

Technical names on/off

- dokonaj analizy zleceń
- **EXIT**

Raczej dla dociekliwych...

Działania konfiguracyjnego dla obszaru CO/Zlecenia wewnętrzne możemy wykonywać poprzez tzw. IMG.

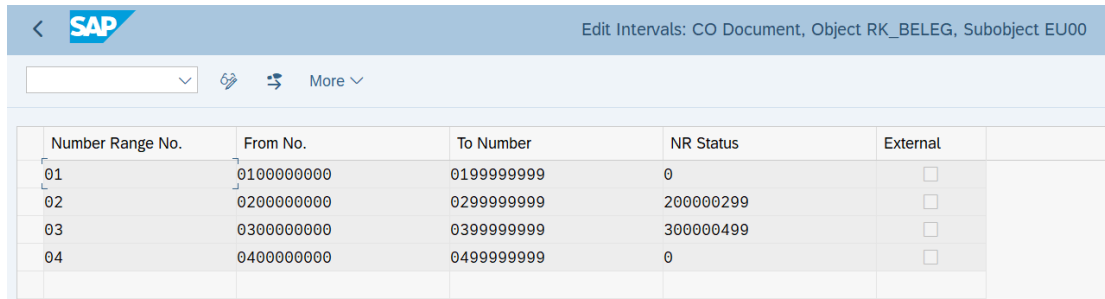
- W celu dokonania „**Opracowania automatycznego wyszukiwania dekretacji**” dla zdefiniowanych rodzaju kosztów znajdź w drzewie IMG odpowiednią ścieżkę lub uruchom transakcję **OKB9**

CoCd	Cost Elem.	BA...	Cost Ctr	Order	PrfS...	Profit Ctr	A...	Acct assignmt detail
DE00	4000000	☐			☒			
DE00	4700000	☐	EUPL1000		☐			
DE00	4770000	☐	EUPL1000		☐			
DE00	4818000	☐	EUGS1000		☐			
DE00	4819000	☐	EUPL1000		☐			
DE00	4830000	☐	EUPL1000		☐			
DE00	4831000	☐	EUSM1000		☐		1	Valuation area is mandatory
DE00	4840000	☐	EUPL1000		☐			
DE00	4900000	☐	EUPL1000		☐			
DE00	6300000	☐	EUPR2000		☐			
DE00	6993000	☐			☒			

- sprawdź kolumnę „**Rodz. kosz**” i wykonane dla nich ustawienia konfiguracyjne dla obiektów MPK, Nr zlecenia oraz Centrum Zysku.

Wykonaj podobne operacje dla „Opracowanie zakresów numerów dla zleceń” - znajdź w drzewie IMG odpowiednią ścieżkę lub uruchom transakcję **KANK**

- Zaznacz „Przedziały”

Number Range No.	From No.	To Number	NR Status	External
01	0100000000	0199999999	0	☐
02	0200000000	0299999999	200000299	☐
03	0300000000	0399999999	300000499	☐
04	0400000000	0499999999	0	☐

Koniec

2. Proces tworzenia i konfiguracji zleceń wewnętrznych w CO

Scenariusz:

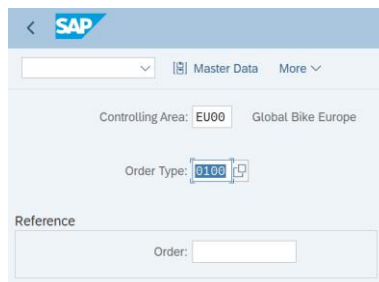
Prezes firmy zlecił specjalście ds. marketingu opracowanie osobnego obiektu dekretacji, przy pomocy którego będzie można monitorować poziom oraz rodzaj kosztów, niezależnie od obiektów zdefiniowanych w rachunkowości finansowej (FI) jak też w kontrolingu (CO).

Przyjęto, z punktu widzenia niewielkiej złożoności zadania, że najbardziej optymalnym rozwiązaniem będzie wykorzystanie funkcjonalności zawartej w zleceniach wewnętrznych.

ćwiczenie 2a

Utwórz nowe zlecenie wewnętrzne.

- Uruchom transakcję **KO01**
- Podaj obszar rachunku kosztów: np. „EU00”
- Podaj „Rodzaj zlecenia”: „0100”, tj. Zlecenie wewnętrzne – development i **ENTER**

Control Area: EU00 Global Bike Europe

Order Type: 0100

Reference

Order:

- Podaj nową nazwę zlecenia „**Krótki tekst**” i wypełnij pola w zakładce „**Assignments**” według przykładu poniżej, tj. m.in. „Klasa obiektu”, „Centrum Zysku”, „Odpow. MPK”, itd.

- w zakładce „Control” i w polu „Rzecz. Księg. MPK” podaj MPK na który automatycznie będzie realizowana dekretacja kosztowa oraz oznacz „Zlecenia statystyczne” i podaj obiekt dekretacyjny „Profit Center”.

Order: 100002 Order type: 0100 Internal orders: Development

Description: **Zlecenie MK99 A**

Assignments Control data Prd-end closing General data Investments

Assignments

Controlling Area: EU00 Global Bike Europe

Company Code: DE00 Global Bike Germany GmbH

Business Area:

Plant: HD00 Plant Heidelberg

Functional Area:

Object Class: OCOST Overhead

Profit Center: PP99 Centrum Zysku dla 99

Responsible CCtr:

User Responsible: MK Henryk Kwiatkowski

Requesting CCtr:

Requesting Co.Code:

- W zakładce „General Data” podaj dane wnioskodawcy, osobę odpowiedzialną oraz szacunkowy koszt realizacji zlecenia

< SAP Change Internal Order: Master data

Order: 100002 Order type: 0100 Internal orders: Development

Description: Zlecenie MK99 A

Assignments Control data Prd-end closing **General data** Investments

General data

Applicant:

Telephone:

Person Responsible: Marian KR

Telephone:

Estimated costs: EUR Work approval

Processing group:

Application date:

Department:

Work Start:

End of Work:

- **SAVE**

- Podaj numer zlecenia:

Sprawdź nowoutworzone zlecenie wewnętrzne.

- Uruchom transakcję **KO03**
- Podaj numer zlecenia: np. „400217” i **ENTER**
- sprawdź „**Status systemu**” w zakładce „Control”

Change Internal Order: Master data

Order: 100002 Order type: 0100 Internal orders: Development
Description: Zlecenie MK99 A

Assignments **Control data** Prd-end closing General data Investments

Status

System status: **REL AVAC BUDG**
User status: PLIM
Status number: 0

Control data

Currency: EUR European Euro
Order category: 1 Internal Order (Controlling)
 Statistical order Actual posted CCtr:
 Plan-integrated order
 Revenue postings

- sprawdź również „**Allowed Transactions**”

Change Internal Order: Master data

Order: 100002 Order type: 0100 Internal orders: Development
Description: Zlecenie MK99 A

Assignments **Control data** Prd-end closing General data Investments

Status

System status: REL AVAC BUDG
User status: PLIM
Allowed transacts.

Control data

Currency: EUR European Euro
Order category: 1 Internal Order (Controlling)
 Statistical order Actual posted CCtr:
 Plan-integrated order
 Revenue postings

S12(1)/346 Permitted Business Transactions

BTran	Text	Warning
BABS	Complete	
BFRZ	Revoke status "Released"	
BLOC	Lock	
BTAB	Technically complete	
KABG	Automat. WIP/results analysis	
KABK	Settlement account assignment	
KABM	Manual WIP/results analysis	
KABP	Plan Settlement Acc. Assignment	
KABV	Maintain settlement rule	
KAMV	Manual cost allocation	
KAZI	Actual cost center accrual	
KAZP	Plan cost center accrual	
KBFC	Availability control	
KBNO	Budget supplement	
KBRO	Budget return	
KBUD	Budgeting	
KBW1	Sender of carryover	

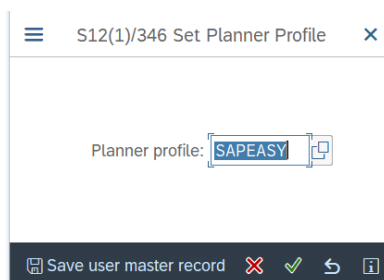
- **EXIT**

PLANOWANIE WYDATKÓW

ćwiczenie 2b

Dokonaj ustawienia profilu planisty.

- Uruchom transakcję **KP04**
- Podaj profil: np. „SAPEASY” i zapisz jako „Dane podstawowe użytkownika”

- EXIT

Utwórz plan kosztowy dla nowoutworzonego zlecenia.

- Uruchom transakcję **KO12**
- Podaj „Numer zlecenia”: np. „400217” i kliknij na „Planowanie globalne”
 - w tabeli wprowadź dowolne wartości planistyczne, (przykład poniżej)
 - UWAGA: Podaj tylko wartość „Łącznie” albo z podziałem na rodzaje kosztów!
 - ENTER

SAP Change Order Plan Values: Annual overview

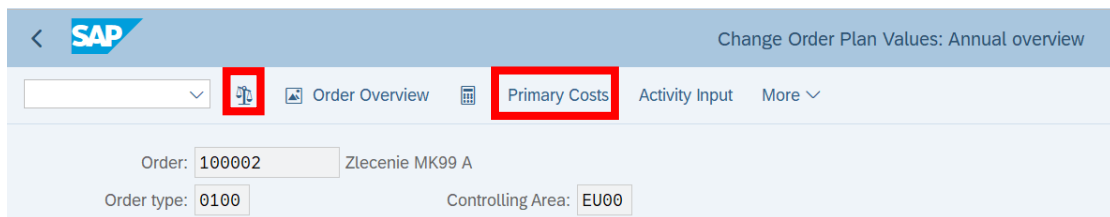
Order: 100002 Zlecenie MK99 A
Order type: 0100 Controlling Area: EU00

Annual Values

Period	Plan	Tran...	P...	Planned total	Costing	Cost element plan
Overa...	2.001,00	EUR		2.001,00		
2021		EUR				
2022		EUR				
2023		EUR				
2024	1.000,00	EUR	C	1.600,00		600,00
2025	1.001,00	EUR		1.001,00		
2026		EUR				
2027		EUR				
2028		EUR				
2029		EUR				
Total...	2.001,00	EUR		2.601,00		600,00

CO	<h1 style="margin: 0;">Controlling</h1> <h2 style="margin: 0;">SAP S/4HANA</h2>
----	---

- Sprawdź wykonane zapisy poprzez ikonkę „Kontrola”

powinien się pojawić komunikat braku błędów na dolnym pasku.

- Zaznacz wartość planowaną za dowolny rok obrotowy i kliknij na „Koszty pierwotne”
- Przenieś kwotę wcześniej wpisaną w kolumnie „Plan” i podziel kwotę planowaną na poszczególne rodzaje kosztów (patrz plan kont KG)

The screenshot shows the 'Change Planning Primary Costs: Overview screen' in SAP S/4HANA. The interface includes fields for Version (0), Period (1), Fiscal Year (2024), and Order (100002). Below these fields is a table with the following data:

Cost Element	Text	Total plan costs	Distr...	Total Plan Consumptn	Distr...	Unit	R...	L...
6800000	Postage	100,00	2		2			
6805000	Telephone	200,00	2		2			
6810000	IT	300,00	2		2			
*Cost Elem...	Total	600,00		0,000				

- Sprawdź wykonane zapisy poprzez ikonkę „Kontrola”

- **SAVE**
- **EXIT**

Przy pomocy „Menedżera zleceń” sprawdź status tworzego zlecenia.

- Uruchom transakcję **KO04**
 - Wybierz z listy „Numer zlecenia” i kliknij x2
- W zakładce „Dane ogólne” sprawdź wartość „Koszty szacowane” i porównaj je z kosztami zaplanowanymi
- Uruchom transakcję **KO13** i podaj „Numer zlecenia”
 - **Podaj daty za cały rok !!!**
 - **ENTER**

Sprawdź wprowadzone zapisy przy pomocy raportu - transakcja **S_ALR_87012993**

Orders: Actual/Plan/Variance Date: 14.03.2024 15:09:45 Page: 2 / 2

Order/Group * *
Reporting period 1 - 12 2024

Cost Elements	Actual	Plan	Var. (Abs.)	Var. (%)
5001000 RM Consumpt Expense	3.793.727,31	19.584.075,00	15.790.347,69	80,63-
5004000 SF Consumpt Expense	5.725.835,00	13.683.550,00	7.957.715,00-	58,16-
6020000 Salaries	500,00		500,00	
6500000 Vehicle expenses	700,00		700,00	
6600000 Advertising expenses	3.600,00		3.600,00	
6800000 Postage	2.260,00	100,00	2.160,00	2.160,00
6805000 Telephone		200,00	200,00-	100,00-
6810000 IT	4.327,00	300,00	4.027,00	1.342,33
6815000 Office supplies	600,00		600,00	
8000000 Labor	607.316,50	1.211.418,40	604.101,90-	49,87-
8015000 Material Overhead		6.653.525,00	6.653.525,00-	100,00-
* Costs	10.138.865,81	41.133.168,40	30.994.302,59-	75,35-

- Wygeneruj dodatkowy raport dla grupy zleceń (tworzenie grup zleceń – transakcja **KOH1**) - transakcja **S_ALR_87012993**

- **EXIT**

BUDŻETOWANIE WYDATKÓW

ćwiczenie 2c

Na podstawie planu opracuj budżet dla wybranego zlecenie.

- Uruchom transakcję **KO22**
- Podaj numer zlecenia i kliknij na „**Budżet pierwotny**”
 - przepisz wartości planowane na wartości budżetowe
 - wykonaj kontrolę poprawności

< **SAP** Change Original Budget: Annual overview

Order: 100002 Zlecenie MK99 A
Order type: 0100 Controlling Area: EU00

Annual Values

Period	Budget	Tran...	Current budget	Assigned	Planned total Ve...
Overa...	1.000,00	EUR	1.000,00		2.001,00
2023		EUR			
2024	1.000,00	EUR	1.000,00	500,00	1.600,00
2025		EUR			1.001,00
2026		EUR			
2027		EUR			
Total...	1.000,00	EUR	1.000,00	500,00	2.601,00

- **SAVE**

- zapisz numer budżetu:

Sprawdź utworzony budżet.

- Uruchom transakcję **KO2B**
 - Podaj numer budżetu
 - **ENTER**
- Dokonaj analizy porównawczej - plan

< **SAP** Display Document

Document Number: 200000011
 Document Date: 10.03.2024
 Controlling Area: EU00 Global Bike Europe
 Version: 0

Text

Long Text:
 Text:

Document Line Items

Item	Order	Short Text	Year	Acty	Amount: EUR
1	100002	Zlecenie MK99 A		OAVal	2.001,00
2	100011	Zlecenie MK99 B		OAVal	4.001,00
3	100024	Zlecenie MK99 C		OAVal	6.001,00
1	100002	Zlecenie MK99 A	2024	OAVal	1.000,00
2	100011	Zlecenie MK99 B	2024	OAVal	2.000,00
3	100024	Zlecenie MK99 C	2024	OAVal	3.000,00
4	100002	Zlecenie MK99 A	2025	OAVal	1.001,00

- EXIT

Sprawdź obecny status zlecenia.

- Uruchom transakcję **KO04**
- Podaj numer zlecenia utworzonego zlecenia wewnętrznego

< **SAP** Display Internal Order: Master data

Order: 100002 Order type: 0100 Internal orders: Development
 Description: Zlecenie MK99 A

Assignments Control data Prd-end closing General data Investments

Status

System status: REL AVAC BUDG
 User status: PLIM
 Status number: 0

Control data

Personal worklist

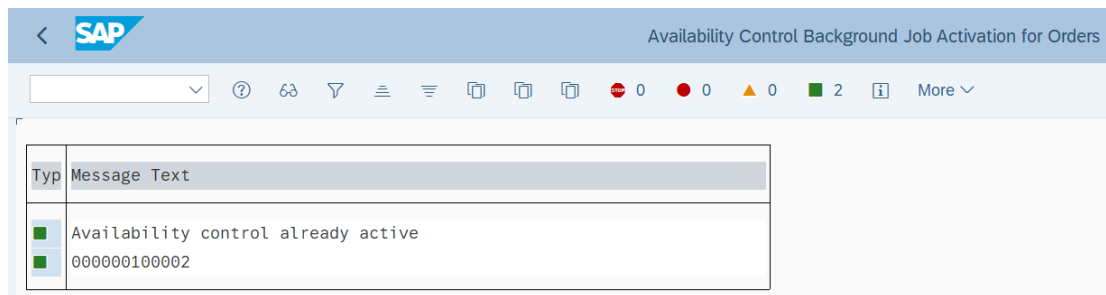
Order	Type	Cat	Reference Order	Entered By
100002	0100	1		MK
100011	0100	1	100002	MK
100024	0100	1	100002	MK

- sprawdź status w zakładce „Sterowanie”: powinien być „ZATW BUDŻ KDAK”

- EXIT

Dokonaj aktywacji kontroli dostępności dla zleceń.

- Uruchom transakcję **KO30**
- Podaj numer zlecenia
- **EXECUTE**
- Uzyskujemy komunikat o aktywizacji kontroli dostępności – „**Availability control already active**”

- **EXIT**

UWAGA: Kontrola dostępności jest realizowana na poziomie wydatków rocznych a nie rodzajowych!

**REALIZACJA ZAKUPÓW
z referencją do zlecenia oraz budżetu**

Wykonaj test dotychczasowych ustawień poprzez zadekretowanie kosztów na wybrane zlecenie z referencją do nowoutworzonego planu kosztowego.

- Uruchom transakcję **FB60**
- Wypełnij pola obowiązkowe, takie jak: „Dostawca”, „Data faktury” „Materiał”, „Nr zlecenia” itd.
- **UWAGA:** Podaj wartość równą dostępnemu budżetowi w celu sprawdzenia kontroli dostępności!
- **UWAGA:** Podaj wartość przekraczającą ustalony całkowity budżet w celu sprawdzenia kontroli dostępności! Próbuj zaksięgować
- Podaj wartość w ramach istniejącego budżetu
- **ZAKSIĘGUJ!** i zapisz numer dokumentu księgowego:
- Sprawdź stopień realizacji budżetu - transakcja **S_ALR_87012993**

UWAGA: W sytuacji kiedy możemy zaksięgować dokument bez blokady (kontrola dostępności) należy taki dokument wystornować – transakcja **FB08**

Sprawdź obecny status zlecenia.

- Uruchom transakcję **KO04**
- Zaznacz „**Status systemu**” – zakładka „**Sterowanie**”

Wybierz z menu: **Skok do / Status**

- Sprawdź opis statusu

- **EXIT**

Wyświetl wszystkie operacje księgowe zrealizowane z referencją do zlecenia.

- Uruchom transakcję **KOB1**
- Wypełnij wszystkie wymagane pola
- Przeanalizuj listę dokumentów, która zawiera również dokumenty wystornowane!
- **EXIT**

Utwórz raport zagregowany dla grupy zleceń.

- Uruchom transakcję **KOB1**
- Zaznacz „**Status systemu**”

Cost Element	Cost element name	Σ	Val.in rep.cur.	PUM	Of Offsetting Acct	Name of Offsetting Account
6600000	Advertising expenses		500,00	K	1003070	Firma Dostawca MK99
Order 100001 Zlecenie MK03 A			500,00			
6600000	Advertising expenses		500,00	K	119003	Thick Spoke
Order 100002 Zlecenie MK99 A			500,00			
6020000	Salaries		500,00	K	1003072	Firma Dostawca GT99
6810000	IT		1.099,00	K	1003072	Firma Dostawca GT99
Order 100003 Zlecenie GT11 A			1.599,00			
6600000	Advertising expenses		500,00	K	119003	Thick Spoke
Order 100004 Zlecenie AM06 A			500,00			
6500000	Vehicle expenses		700,00	K	1003076	Firma Dostawca GK04
Order 100005 Zlecenie GK04 A			700,00			
6600000	Advertising expenses		500,00	K	119003	Thick Spoke
Order 100006 Zlecenie GG02 A			500,00			

Koniec

1. Raporty – zlecenia wewnętrzne

Dokonaj analizy zawartości dostępnych raportów standardowych dla zleceń wewnętrznych.

- Rozwiń podkatalog „System Informacyjny/ Raporty do Zleceń wewnętrznych” dla „Rachunkowość/ Controlling/ Zlecenia wewnętrzne”
- Rozwiń poszczególne podkatalogi i sprawdź ich zawartość poprzez indywidualne wygenerowanie dostępnych raportów
- Zapisz kody transakcji raportów o wysokiej użyteczności analitycznej:

Kod transakcji	Opis
S_ALR_87012997	Lista rodzajów kosztów według zleceń

- Wykonaj zrzuty ekranowe wybranych raportów, np. dla **S_ALR_87012997**:

Koniec